

PATVIRTINTAS
UAB „Genetiniai ištekliai“
Valdybos posėdžio
2022 m. sausio 13 d.
protokolas Nr.1

**UAB „GENETINIAI IŠTEKLIAI“
STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS
2022–2024 m.**

SANTRAUKA

UAB „Genetiniai ištekliai“ įsteigta 2019 m. sausio 2 d., remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 627 ir Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2018 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr.3D-660, sujungiant UAB „Šeduvos avininkystė“ ir UAB Upytės eksperimentinį ūkį, kuriai perėjo visas reorganizuojamų bendrovių turtas, teisės ir pareigos.

UAB „Genetiniai ištekliai“ vykdo tęstinę savo veiklą t. y. perspektyvių mėsos ir pieno krypties galvijų veislininkystę; javų, pluoštinių ir aliejinių augalų sėklininkystę, eksperimentinę, mokomoji ir bandomoji ūkinė veikla, saugo ir veisia uždaru populiacijų metodu genofondines Lietuvos juodgalves avis. Sukūrė ir plečia Lietuvos vietinių šurkščiavilnių avių selekcinį branduolį, atlieka kontrolinį avinukų penėjimą, siekdami patikrinti avinų reproduktorių palikuonių veislines ir mėsines savybes, o pagal parengtą Lietuvos juodgalvių avių naujos linijos kūrimo metodiką, kuriama mėsingesnių ir greičiau augančių Lietuvos juodgalvių avių veislinė grupė.

UAB „Genetiniai ištekliai“ (toliau – Bendrovė) įsikūrusi adresu: Ėriškių g.8, Upytės k., Panevėžio r. Pagrindiniame Bendrovės padalinyje Upytės kaime laikomi veisliniai galvijai, auginamos aliejinės ir grūdinės kultūros sėklai ir pašarui. Avininkystės padalinyje, Arimaičių g. 24, Pavartyčių k., Radviliškio r., auginamos genofondinės Lietuvos juodgalvės avys, vietinės Lietuvos šurkščiavilnės avys, kuriama penkta mėsingesnių ir greičiau augančių Lietuvos juodgalvių avių linija, atliekamas avinukų kontrolinis penėjimas.

100 proc. Bendrovės akcijų priklauso Lietuvos Respublikos valstybei, akcijų valdytoja yra Lietuvos Respublikos (toliau – LR) Žemės ūkio ministerija. Bendrovė, vykdydama veiklą, laikosi Valstybės valdomų įmonių veiklos užtikrinimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr.1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ ir Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr.665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, atsižvelgdama į valstybės lūkesčius, susijusius su UAB „Genetiniai ištekliai“, Bendrovė parengė strateginį veiklos planą, pagal kurį vykdo savo veiklą.

Bendrovei keliami akcininko tikslai:

1. Siekti strateginių šalies interesų užtikrinimo.
2. Siekti verslo vertės augimo ir dividendų pajamingumo.

Plane aptariama dabartinė situacija, pateikiamos veiklos 2022–2024 m. prognozės, paremtos Bendrovės būklės, investicijų ir finansinių galimybių analize.

2022–2024 metams Bendrovė numatė strategines kryptis ir tikslus:

Strateginės kryptys:

I. Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimas ir veislininkystės veikla.

Tikslai:

1.1 Tinkamas Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos įgyvendinimas.

1.2 Kokybiškas kontrolinio avinukų penėjimo paslaugos atlikimas.

1.3 Geresnių savybių Lietuvos juodgalvių avių linijos išvedimas.

II. Konkurencingos veiklos augalininkystės ir gyvulininkystės šakose vystymas.

Tikslai:

2.1. Bendrovės veiklos pelningumo didinimas.

2.2 Augalininkystės ir gyvulininkystės veiklų ilgalaikė plėtra ir modernizavimas.

2.3 Kokybiškas ir efektyvus žmogiškųjų išteklių valdymas.

Kiekvienam tikslui suformuoti rodikliai, uždaviniai, numatytos priemonės bei siekiamos reikšmės. Ateities prognozės suformuotos remiantis realiomis kainomis bei realiomis planuojamomis pajamomis ir išlaidomis.

Bendrovės strateginis planas metų eigoje gali būti peržiūrimas bei tikslinamas, atsižvelgiant į reikšmingus pasikeitimus.

BENDROVĖS VEIKLA IR VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ

Bendrovė, kaip juridinis asmuo, buvo įregistruota 2019 m. sausio 2 d. Juridinių asmenų registre. Bendrovės akcijų valdytoja yra LR Žemės ūkio ministerija. Žemės ūkio ministro įsakymu skiriama valdyba, kurios nariais gali būti tik fiziniai asmenys, skiriami 4 metų kadencijai. Dabartinę valdybą sudaro 2021 m. kovo 1 d. LR Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-137 paskirti keturi nariai:

Rūta Liaubienė – nepriklausoma narė, valdybos pirmininkė,

Ramūnas Antanaitis – nepriklausomas narys,

Kostas Bauža – Žemės ūkio ministerijos Teisėkūros ir atstovavimoskyriaus vyriausiasis specialistas,

Jolita Čičiurkienė – Žemės ūkio ministerijos, Finansų ir biudžeto departamento Finansų ir apskaitos politikos įgyvendinimo skyriaus vedėja.

Bendrovei vadovauja direktorius Audrius Zalatoris, už avininkystės padalinio veiklą atsakingas direktoriaus pavaduotojas Rimantas Kairys. Bendrovės vadovų tikslas užtikrinti bendrovei pavestų funkcijų ir veiklos tikslų tinkamą įgyvendinimą ir veiklos organizavimą, siekiant tapti modernia, profesionalia ir ekonomiškai stipria įmone, kurios valdymas grindžiamas šiuolaikiškais vadybiniais sprendimais ir metodais bei aukščiausiais skaidrumo ir viešumo standartais.

Šiuo metu Bendrovės kapitalą sudaro 2544227,00 Eur, kuris padalytas į 2544227 paprastasias vardines akcijas. Bendrovės akcijos nominali vertė yra 1,00 Eur.

Žemės ūkio ministerija, kaip Bendrovės 100 proc. akcijų valdytoja, tikisi, kad bendrovė veiklą vystys šiomis kryptimis:

Valstybei svarbių funkcijų užtikrinimas. Bendrovė turėtų užtikrinti kokybišką valstybei svarbios funkcijos atlikimą – saugoti ir gerinti Lietuvos gyvulių veisles ir jų genofondą. Atsižvelgiant į Konvencijoje nustatytus Lietuvos įsipareigojimus būtina išlaikyti nykstančių Lietuvos juodgalvių ir vietinių šurkščiavilnių avių genofondą Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 3D-58 „Dėl Lietuvos ūkinių gyvūnų

genetinių išteklių išsaugojimo programos patvirtinimo“, numatytomis apimtimis, palaikant optimalų geneologinių linijų, šeimų ir gyvūnų jose skaičių.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Lietuvoje įmonių, vykdančių avinų vertinimą pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes nėra, Bendrovė atlieka funkciją – avinų produktyvumo kontrolę pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes, kuri vykdoma pagal VMVT direktoriaus 2021 m. gegužės 24 d. įsakymą Nr.B1-421 „Dėl 2021 metų grynaveislinių mėsinių veislių avinų, už kurių įvertinimą teikiama pagalba, sąrašo patvirtinimo“.

Bendrovė turi užtikrinti, kad paslaugos gavėjai dengtų ne mažiau kaip 30 proc. Bendrovės patiriamų produktyvumo tyrimų išlaidų.

Nauda akcininkui. Bendrovės vidutinė nuosavo kapitalo grąža turi būti ne mažesnė nei Vyriausybės nustatytas rodiklis. Tačiau nuo 2022 metų ir vėlesniems metams LR Vyriausybė nėra nustačiusi Bendrovės vidutinės nuosavo kapitalo grąžos rodiklio reikšmės, ji gali būti pakeista kitais ilgalaikiais Bendrovės veiklos rodikliais, kurie pateikti Valstybės koordinavimo centrui ir bus patvirtinti metų pabaigoje.

Dividendai turi būti mokami ne mažesni nei pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą dividendų skyrimo tvarką, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo grąžos rodikliu (ROE). Bendrovė įmokas paskaičiuoja remdamasi nepaskirstytojo pelno skirstymo tvarka, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 11 d. nutarimas Nr. 786 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“ su jo vėlesniais pakeitimais arba kitas jį keičiantis Vyriausybės nutarimas, reglamentuojantis valstybės kontroliuojamos Bendrovės dividendų mokėjimą. Pagal šias nuostatas Bendrovė 2020 metais sumokejo 35433.00 Eur.

Bendrovės išskirtinumas – vykdyti valstybės pavestą funkciją, saugoti Lietuvos juodgalvių avių genofondą, taip pat mokslo ir inovacijų plėtrą, atliekant demonstracinius bandymus, skirtus supažindinti su pažangiomis technologijomis ūkininkus bei ūkių specialistus.

Bendrovės pagrindinė veikla – nacionalinių genetinių išteklių (genofondo) saugojimas ir avinų produktyvumo kontrolė pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes, pienininkystė, žemės ūkio produkcijos auginimas.

Pagrindinė gyvulininkystės produkcija yra pienas, auginami galvijai, Lietuvos juodgalvės ir vietinės šiuurkščiavilnės avys. Bendrovė yra patvirtinta Lietuvos žaliųjų ir Švedijos žalmargių galvijų A grupės veislynu. Išaugintos šių veislių telyčios bei buliukai parduodami galvijų augintojams Lietuvoje ir trečiosioms šalims. Bendrovės fermose laikomi Lietuvos žaliųjų, Švedų žalmargių, Simentalų pieninės veislės bei Šarole veislės mėsiniai galvijai. Bendrovė pieną parduoda kooperatyvui „Pienas LT“. Bendrovei suteikta teisė ženklinti pieną sveikumo ženklu LT 01-46F.

2021 m. galvijų skaičius apie 768 vnt., iš jų melžiamų karvių apie 287 vnt.

Bendrovėje laikomų galvijų struktūra 2019–2024 metams

Rodiklis	Faktas			Prognozės		
	2019m	2020m	2021m	2022 m	2023	2024
Galvijai iš viso:	789	790	768	790	790	790
T. sk. melžiamos karvės	286	290	287	290	290	290

Viena iš pagrindinių gyvulininkystės produkcijų – pienas. Lentelėje 1.2 pateikiami duomenys apie pieno pardavimus, gautas ir numatomas gauti pajamas:

1.2 lentelė

Pieno pardavimo kiekiai, pajamos 2019–2024 metų laikotarpyje

Produkcija	2019 m.		2020 m.		2021 m.		2022 m.		2023 m.		2024 m.	
	Kiekis t	Suma tūkst. Eur	Kiekis t	Suma tūkst. Eur	Kiekis t	Suma tūkst. Eur	Kieki s t	Suma tūkst. Eur	Kieki s t	Suma tūkst. Eur	Kieki s t	Suma tūkst. Eur
Pienas	1759	571,6	1733,6	573,9	1754,6	688,0	1760	700,00	1780	730,00	1840	770,00

Bendrovės pajamos iš galvijų pardavimo veislei ir mėsai lentelė 1.3:

1.3 lentelė

Galvijų pardavimas veislei ir mėsai 2019-2021m.

Produkcija	2019 m.			2020 m.			2021 m.		
	vnt	kg	Suma Eur	vnt	kg	Suma Eur	vnt	kg	Suma Eur
Galvijai veislei	13	6130	15144	20	13614	32342	2	1221	2322
Galvijai mėsai	272	139402	162105	211	109815	135292	236	166146	210511
Iš viso:	285	145532	167715	231	123429	167634	238	167367	212833

Avininkystės padalinyje laikomos genofondinės Lietuvos juodgalvės, Vokietijos juodgalvės avys ir vietinės šurkščiavilnės. Bandos struktūra 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. spalio 1 d. bei numatoma laikotarpyje 2022-2024 metams.

1.4 lentelė

Lietuvos juodgalvių avių, Vokietijos juodgalvių avių, Lietuvos vietinių šurkščiavilnių avių skaičiaus dinamika 2019–2024 m.

Gyvuliai	2019 m.	2020 m.	2021m.	2022m.	2023m.	2024 m
Lietuvos juodgalvės avys						
Ēriavedės	785	790	818	824	830	835
Veisliniai avinai	25	24	25	25	25	25
Prieauglis	888	670	686	791	825	840
Iš viso:	1698	1484	1529	1640	1680	1700

Vokietijos juodgalvės avys						
Ēriavedės	-	-	-	-	-	-
Veisliniai avinai	2	-	-	-	-	-
Prieauglis	3	-	-	-	-	-
Iš viso:	5	-	-	-	-	-
Lietuvos vietinės šiurkščiavilnės avys						
Ēriavedės	26	32	31	30	33	34
Veisliniai avinai	4	4	4	4	4	4
Prieauglis	59	44	50	63	67	72
Iš viso:	89	80	85	100	105	110

Įrengtoje skerdykloje skerdziamos avys ir parduodama skerdena, nes siekiant vykdyti valstybės pavestą funkciją bei gauti pajamų, veislei netinkamas avytes ir avinukus Bendrovei labiau apsimoka paskersti nei parduoti gyvus supirkėjams, žemesne kaina už savikainą.

1.5 lentelė

Parduota skerdenos kg ir gauta pajamų Eur 2019 m., 2020 m. ir 2021 m.

Metai	Avių skerdena vnt/kg	Suma Eur
2019	302/6197	23179
2020	191/3591	14446
2021	295/5556	24171

Lentelėje 1.6 pateikiami duomenys apie veislinių avyčių ir avinukų pardavimą veislei ir mėesai per 2020 m., 2021 m.

1.6 lentelė

Avių pardavimas 2020 m. ir 2021 m.

Produkcija	2020 m						2021 m.					
	Veislei		Mėesai		Paskersta		Veislei		Mėesai		Paskersta	
	Kiekis vnt	Svoris kg	Kiekis vnt	Svoris kg	Kiekis vnt	Svoris kg	Kiekis vnt	Svoris kg	Kiekis vnt	Svoris kg	Kiekis vnt	Svoris kg
Lietuvos juodgalvės avys						Lietuvos juodgalvės avys						
Ēriavedės			69	4310	55	3221			53	3150	21	1173
Avinukai	6	220	231	9791	110	4513	19	744	198	8325	145	6375
Avytės	129	5589	98	3494	29	1177	184	5772	41	1533	44	1903
Veisl. avinas			2	165	1	76			1	84	1	62
Iš viso:	135	5809	446	19209	195	8987	203	6516	293	13092	211	9513
Vokietijos juodgalvės avys						Vokietijos juodgalvės avys						
Avinukai												
Avytės			1	40								
Veisl.	1	114										

avinas												
Iš viso:	1	114	1	40								
Vietinės šiuurkščiavilnės avys						Vietinės šiuurkščiavilnės avys						
Avinukai		14	521					2	83			
Iš viso:		14	521					2	83			
Kontrolinis penėjimas						Kontrolinis penėjimas						
Avinukai	16	933	50	2669	53	2470	19	1102	19	971	84	4070
Iš viso:	16	933	50	2669	53	2470	19	1102	19	971	84	4070
Iš viso:	151	6742	511	22513	249	11497	222	7618	314	14146	295	13583

Bendrovė yra vienintelis Lietuvos juodgalvių avių veislynas, turintis keturias genealogines linijas ir dvylika šeimų, galintis aprūpinti ūkininkus negiminingais avinukais. Duomenys pateikiami lentelėje 1.7.

1.7 lentelė

Bendrovėje laikomų Lietuvos juodgalvių avių šeimų, linijų avinų ir ėriavedžių skaičius 2021 m.

Avino linija	Veisliniai avinai, vnt.	Šeimų skaičius, vnt.	Ėriavedžių skaičius penktai linijai	Ėriavedžių skaičius šeimoje, vnt.
I. Pūkis Nr.188 (vislumo)	6	Miglė 96 Rasa 83 Banga 55	2 7	234
II. Povas Nr.538 (svorio)	6	Spurga 62 Liepa 51 Šalna 98	5 6	211
III. Žaibas Nr.906 (vilnos tankumas)	6	Mėta 73 Rūta 30 Eglė 69	1 6	172
IV. Linas Nr.176 (vilnos ilgumo)	6	Pūga 92 Gaiva 41 Saulė 88	6 2	221
Iš viso:	25	12/838	7/35	838

Pastatytoje 250 avinukų kontrolinio penėjimo stotyje nuo 2016 m. pradėtas kontrolinis avinukų penėjimas, siekiant įvertinti veislinius avinus pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes. Bendrovė vienintelė Lietuvoje teikianti tokią paslaugą avių augintojams. Lentelėje 1.8 pateikiami duomenys apie penimų avinukų ir numatomų patikrinti avinų reproduktorių skaičių.

1.8 lentelė

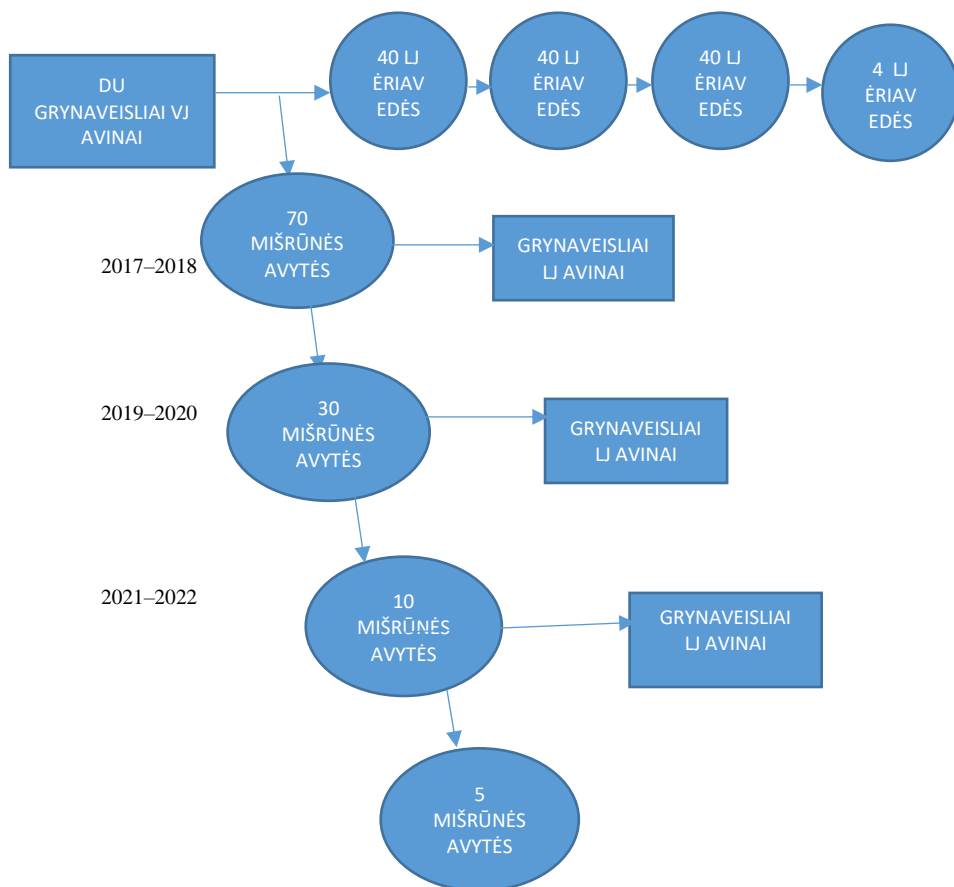
Penimų avinukų ir avinų reproduktorių skaičius 2019–2024 m.

Gyvulių skaičius vnt.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Patikrinti ir numatomi patikrinti veisliniai avinai reproduktoriai	9	12	13	11	12	13
Penimi avinukai	89	116	126	110	120	130

Avys veisiamos pagal turimas keturias genealogines linijas. Pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institute parengtą ir 2014 m. gruodžio 5d. Lietuvos avių augintojų asociacijos tarybos posėdyje protokolu Nr.P-9 patvirtintą Lietuvos juodgalvių avių veislės naujos linijos kūrimo metodiką, pradėta kurti penktoji gimininga linija, siekiant pagerinti Lietuvos juodgalvių avių mėsines

savybes, panaudojant Vokietijos juodgalvių veislės mėsinius avinus. Penktosios genealoginės linijos sukūrimas apims 2015–2023 m. laikotarpį.

Penktosios linijos kūrimo schema

1 pav.

VJ – Vokietijos juodgalviai avinai

LJ – Lietuvos juodgalvės avys

Gyvulininkystės gamybinę bazę sudaro trys kompleksai fermų pastatų su jiems priklausančiais įrenginiais ir aptarnaujančia technika (pašarų ruošimo, šėrimo, mėšlo tvarkymo). Avininkystės padalinyje gamybinę bazę sudaro avių fermos, kontrolinio penėjimo stotis, Vartyčių ferma.

Pagrindinė augalininkystės produkcija – javų (miežių, vasarinių ir žieminių kviečių, rugių), rapsų, žirnių, kukurūzų ir daugiamečių žolių auginimas sėklai ir pardavimui. Bendrovės laukuose dauginamos javų ir daugiamečių žolių aukštų reprodukcijų sėklos, ruošama sėklinė medžiaga. Pasėlius apibūdoja Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistai. Kasmet sėkliniai javų pasėliai Bendrovės laukuose užima ne mažiau nei 250 ha, tad Bendrovė yra viena iš didžiausių sėklų augintojų šiaurės Lietuvos regione. Parduodami ir nesėkliniai (maistiniai bei pašariniai) grūdai, Bendrovės laukuose ruošiami pašarai ūkyje laikomiems gyvuliams. Lentelėje 1.9 pateikiama duomenys apie auginamų javų, derlius ir derlingumus.

Žieminių ir vasarinių javų derlius tonomis ir derlingumas tonomis iš ha

Kultūros pavadinimas	2020 metai			2021 metai			Palyginimas derlingumo t/ha (-/+)
	Plotas ha	Derlius t	Derlingumas t/ha	Plotas ha	Derlius t	Derlingumas t/ha	
Ž. kviečiai	272,2	1643,5	6,038	289	1528	5,287	-0,751
Ž. rugiai	69,14	420,44	6,081	78,79	483	6,131	+0,05
V. kviečiai	50,89	276,48	5,433	54,77	181	3,305	-2,128
V. miežiai	354,08	1874,58	5,294	340,51	866,2	2,544	-2,75
Avižos	54,33	286,82	5,279	103,21	190,7	1,848	-3,431
Žirniai	42,17	95,300	2,26	29,92	65,1	2,175	-0,085
Ž. rapsas	118,68	543,94	4,583	160,04	629,12	3,931	-0,651

Matome, kad 2021 m. javų derlius, palyginus su 2020 m., gautas prastesnis, tam turėjo įtakos gamtinės sąlygos. 2021 metais nuo sausros nukentėjo pasėliai.

Lentelėje 2 pateikta Bendrovės pasėlių struktūra 2019-2024 metams.

2 lentelė

Pasėlių struktūra 2019–2024 m.

Pasėliai	2019 m.	2020 m.	2021m.	2022m.	2023m.	2024m.
Ž. kviečiai, ha	310,28	272.2	289	230	300	300
Ž. rugiai, ha	49,16	69.14	78.8	76	60	60
Vas. kviečiai, ha	149,53	50.89	54.8	150	150	150
Miežiai, ha	231,98	354.08	340.5	245	243	253
Avižos, ha	57,18	54.33	103.2	50	50	50
Ž. rapsas, ha	102,27	118.68	160	160	110	130
Pupos ha			50.3			
Žirniai, ha	35,22	42.17	29.9	40	43	43
Pievos ir ganyklos, ha	550,85	569.09	479.5	570	575	580
Kukurūzai, ha	184,43	137.78	113.3	170	170	150
Pūdymas, ha	68,40	75.91	46.9	70	70	70
Kita, ha	16,11	24.89	26.9	15	12	12
Iš viso:	1755,41	1769.16	1773.1	1776	1781	1786

Gamybinę bazę sudaro mechaninės dirbtuvės su garažais ir arkiniams sandėliams technikai saugoti, grūdų sandėliai, kuriuose sumontuota valymo, džiovavimo ir rūšiavimo įranga.

Lentelėje 2.1 pateikiame Bendrovės pagrindinės veiklos ir turto rodiklius 2019–2024 m. laikotarpyje:

Bendrovės pagrindinės veiklos ir turto rodikliai per 2019–2024 m.

Rodikliai	Mato vnt.	2019 m.	2020 m.	2021m.	2022m.	2023 m.	2024 m.
Ilgalaikis materialusis turtas	tūkst. Eur	1864,8	1945,2	1757,7	1812,5	1801,0	1905,0
Biologinis turtas	tūkst. Eur	272,6	290,0	310,0	320,5	330	330
Pardavimo pajamos	tūkst. Eur	1750,3	1889,8	2433	2470,00	2530,00	2755,00
Grynasis pelnas	tūkst. Eur	3,5	44,3	50,8	72,0	83,2	112,7

Lentelėje 2.1 matyti ilgalaikio materialaus turto kitimas 2019–2024 m. 2020 m. ilgalaikis materialusis turtas padidėjo, nes nupirkta kombainas, sekančiais metais didėja, nes numatytos investicijos į ilgalaikį turtą. Biologinis turtas nežymiai didėja. Pardavimo pajamos laukiamos didesnės, kas sąlygos didesnę pelną.

Bendrovė dalyvauja įvairių asociacijų veikloje: Lietuvos sėklininkystės, Lietuvos žaliųjų galvijų gerintojų, Lietuvos avių augintojų. Bendrovė yra Žemės ūkio kooperatyvo „Pienas LT“ narė, dalyvauja LR Žemės ūkio rūmų veikloje, jos rengiamuose renginiuose, parodose, seminaruose, kurių metu pristato, reklamuoja ir populiarina savo veiklą.

Bendrovė vykdo aktyvią ūkinę-komercinę veiklą, javų sėklininkystę ir galvijų veislininkystę. Siekiama, kad ūkyje laikomi ir veisiami galvijai būtų sveiki ir produktyvūs. Galvijų bandose atliekami infekcinio galvijų rinotracheito ir galvijų virusinės diarėjos likvidavimo ir kontrolės programa. Įvertinus programos metu atliktus tyrimus, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. B1-502 ūkio galvijų bandoms suteiktas neapimtų infekcinio galvijų rinotracheito ir galvijų virusinės diarėjos bandų statusas (pažymėjimai Nr. 2A, 2B ir 2C išduoti 2003 m. birželio 6 d.).

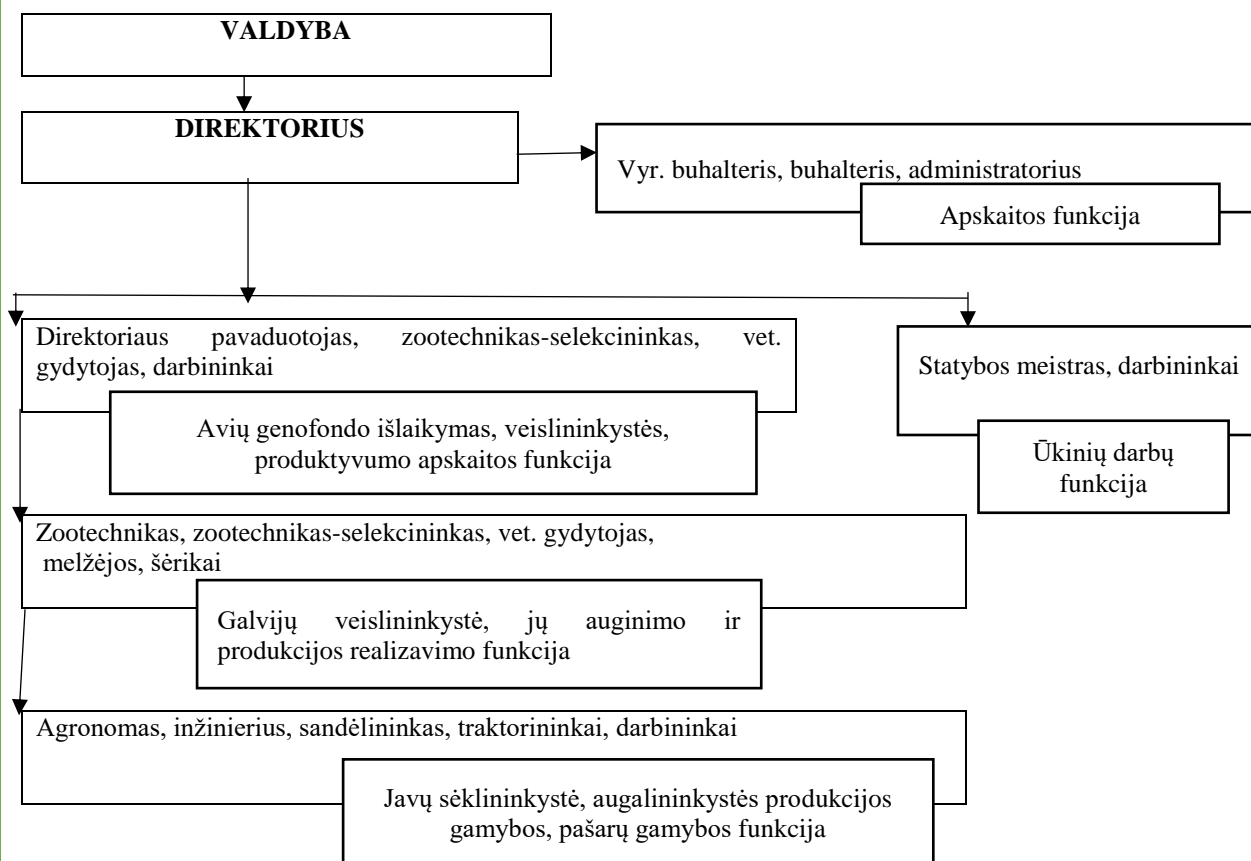
Bendrovėje vykdomi investiciniai projektai, siekiant modernizuoti žemės ūkio gamybą, diegti naujas pažangias technologijas.

Bendrovėje šiuo metu dirba 61 darbuotojas.

APLINKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖ**VIDINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖ****Organizacinė struktūra:**

Bendrovės struktūra atitinka Bendrovės dydį ir veiklos pobūdį. Bendrovėje yra šie struktūriniai padaliniai: administracijos, bendrasis, mechanizacijos, avininkystės ir galvininkystės. Žemės ūkis yra sezoninė ūkio šaka, darbuotojų vasaros laikotarpiu poreikis didėja. Laikiniems, nekvalifikuotiems darbams primami darbuotojai pagal paslaugų kvitus.

Bendrovės organizacinė struktūra

2 pav.

Sujungus 2019 metais dvi bendroves, kurios vykdė iš esmės skirtingą veiklą, specialistų ir darbuotojų skaičius išliko toks pat, kadangi Šeduvos avininkystės padalinyje saugomos ir laikomos Lietuvos Juodgalvių ir Vietinių šurkščiavilnių avių genofondas, Upytės eksperimentinio ūkio padalinyje laikomi galvijai, t.t. melžiamos karvės, auginami sėkliniai javai. Šiuose bendrovės padaliniuose dirbantys darbuotojai yra kvalifikuoti, turintys ilgametę patirtį avininkystės, galvininkystės ir augalininkystės srityse (stiprybės). Kadangi organizacinės bendrovės struktūros, etatų nustatymas yra viena iš bendrovės valdybos funkcijų, šiuo metu esama organizacinė struktūra darnėra nėra patvirtinta.

Finansiniai ištekliai:

Bendrovės pajamų šaltinis yra pardavimų pajamos iš gyvulininkystės ir augalininkystės produkcijos, parama per gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programą, dotacijos už žemės ūkio naudmenų plotus ir genofondines avis, tiesioginės išmokos už ėriavedes ir mėsines avis, piena, galvijus, sėklius javus.

2.2 lentelė

Pardavimo kiekiai bei pajamos 2019–2024 m.

Produkcija	2019 m.		2020 m.		2021 m.		2022 m.		2023 m.		2024 m.	
	Kiekis t	Suma, tūkst. Eur	Kiekis t	Suma, tūkst. Eur	Kiekis t	Suma, tūkst. Eur	Kiekis t	Suma, tūkst. Eur	Kiekis t	Suma, tūkst. Eur	Kiekis t	Suma, tūkst. Eur
Avys	43,6	81,1	31,3	81	32,4	108,2	33,6	115,0	34,8	115,0	35,1	115
Pienas	1759	571,6	1733	573,9	1754,6	688,0	1760	705,0	1780	710	1840	770
Galvijai	146	178,4	140	167	167,4	212,81	170	214,6	160	200,00	183	229,6
Augininkystė	x	531,6	x	675	x	985,1	x	1000,0	x	1053,6	x	1200,0
Kt. prekės ir paslaugos	x	53,7	x	3	x	23,5	x	20	x	20	x	25
Išmokos ir dotacijos	x	333,9	x	389,9	x	415,4	x	415,4	x	415,4	x	415,4
Iš viso:	x	1750,3	x	1889,8	x	2433,0	x	2470,0	x	2530,0	x	2755,0

Bendrovėje didžiąją dalį pajamų sudaro gaminamos produkcijos pardavimai, kitą dalį – dotacijos ir išmokos. Bendrovės pajamų struktūra 2019–2024 m. laikotarpiui pateikiama 2.3 lentelėje.

2.3 lentelė

Pajamų struktūra 2019–2024 m.

Pajamų šaltiniai	2019 m.		2020 m.		2021 m.		2022 m.		2023 m.		2024 m.	
	tūkst. Eur	%	tūkst. Eur	%	tūkst. Eur	%	tūkst. Eur	%	tūkst. Eur	%	tūkst. Eur	%
Avininkystės, augalininkystės, galvijų ir pieno produkcijos pardavimai	1424,1	73	1499,9	70,5	2017,6	76,9	2054,6	77,2	2114,6	77,5	2339,6	79,3
Tiesioginės išmokos už pasėlius (158,9+46,8)	210	11	208,7	8	249,3	9,4	249,3	9,3	249,3	9,1	249,3	8,5
Išmokos už galvijus ir piena	114,17	5,8	147,5	8	130,0	5	130	4,8	130	4,8	130	4,4
t. sk. dėl ekstremalios situacijos, susijusios su COVID-19			62,8	3	0	0						
Išmokos per genetinių išteklių išsaugojimo programą	107,0	5,5	107,0	5,3	117,6	4,4	117,6	4,4	117,6	4,3	117,6	4,1
ES išmokos pagal programą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas”	25,0	1,3	25,0	1,2	25,0	1,0	25,0	1	25,0	1	25	0,8
Tiesioginė išmoka už mėsinės avis		1,6	31,4	1,6	33,1	1,3	33,1	1,2	33,1	1,2	33,1	1,1
Tiesioginės išmokos už ėriavedes	2,03	0,1	2,0	0,1	3,0	0,1	3,0	0,1	3,0	0,1	3,0	0,1
Kontrolinis avinukų penėjimas	34,0	1,7	45,0	2,2	48,8	1,9	50,4	2	54,3	2	50,4	1,7
Viso:	1916,3	100	2129,6	100	2624,4	100	2663,00	100	2726,9	100	2948,00	100

Pajamų ir gamybos sąnaudų lentelėje 2.4 pateikiamos pajamos, gaunamos iš pardavimų ir dotacijų gamybos sąnaudos.

2.4 lentelė

Pajamų ir gamybos sąnaudų struktūra 2019-2024 m. tūkst. Eur.

Metai	Pardavimo pajamos	Gauta dotacijų	Iš viso pajamų	Gamybos sąnaudos iš viso
	Eur	Eur	Eur	Eur
2019	1424,1	326,2	1750,3	1738,2
2020	1499,9	389,9	1889,8	1832
2021	2017,6	415,4	2433	2183,8
2022	2054,6	415,4	2490	2177,0
2023	2114,6	415,4	2530	2211,8
2024	2339,6	415,4	2755	2395,3

Bendrovė apie 80 procentų pajamų gauna iš savo pagamintos produkcijos pardavimų ir tik apie 20 procentų sudaro dotacijos. Valstybės lūkesčių rašte Bendrovei 2019-2021 metų laikotarpiui buvo nustatytas 5.2 proc. vidutinis siektinas nuosavo kapitalo grąžos (ROE) rodiklis vykdomoms komercinėms veikloms. Tačiau su turimu gyvulių skaičiumi bei žemės ūkio naudmenų plotu, gaunant pačius aukščiausius primilžius ir derlingumus, tai yra sunkiai įgyvendinama (silpnybė). Šiuo strateginio planavimo laikotarpiu darbo jėgos, įvairių žaliavų kaip elektros, akcizinio kuro, trąšų brangimas, turės įtakos Bendrovės sąnaudų augimui ir galutiniam rezultatui.

Materialiniai resursai:

UAB „Genetiniai ištekliai“ 2019 m. perėmė reorganizuojamų bendrovių turtą ir materialinius resursus: ilgalaikį turtą, biologinį turtą ir atsargas (trumpalaikį turtą). 2021 m. spalio 1d. Bendrovė turėjo ilgalaikio materialiojo turto: 1806.1 tūkst. Eur, tame skaičiuje: žemė 288.2 tūkst. Eur, pastatai ir statiniai 1192.2 tūkst. Eur, transporto priemonės 9.4 tūkst. Eur, mašinos ir įrengimai 316.3 tūkst. Eur, biologinis turtas 318.7 tūkst. Eur, atsargos (trumpalaikis turtas) 1048.5 tūkst. Eur, piniginių lėšos 50.3 tūkst. Eur.

Bendrovė valdo apie 1773 ha žemės ūkio naudmenų, turi septynis tvartus Šeduvos avininkystės padalinyje ir šešis tvartus galvijams Upytės padalinyje, grūdų sandėlius, dirbtuves, administracinį pastatą. Įvedus nekilnojamo turto mokestį ant Bendrovės pečių kristų dar viena mokestinė našta (silpnybė).

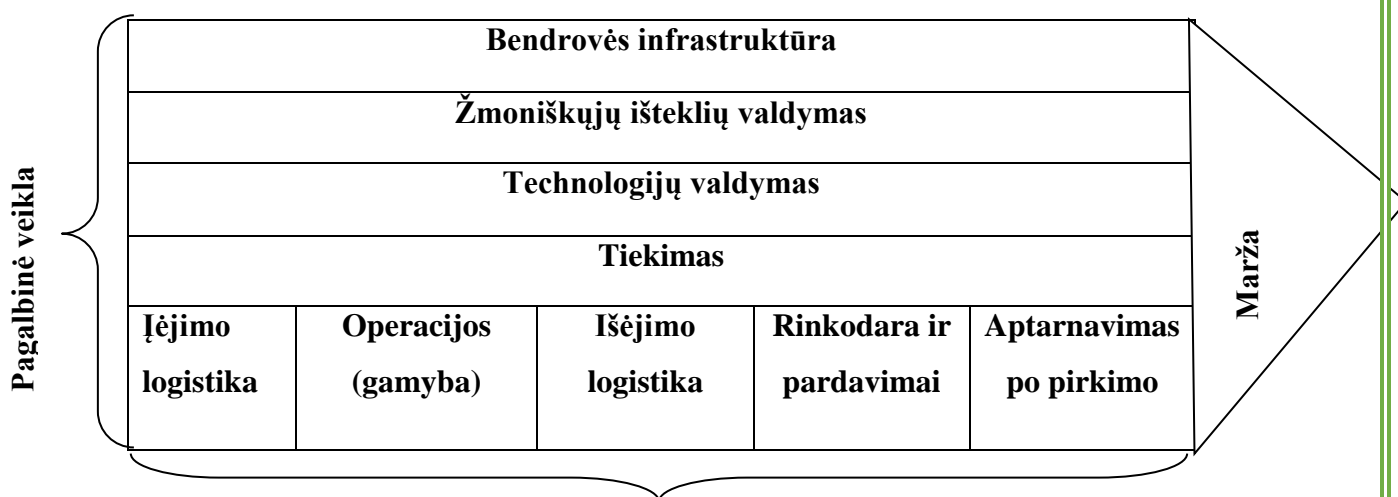
Vidaus kontrolės sistema:

Vidaus kontrolės sistema apima procedūras, kurias taiko vadovas, kad užtikrintų veiksmingą vadovavimą Bendrovės veiklai, įskaitant valdymo politiką, turto apsaugą, klaidų ir apgaulės galimybių, išankstinį nusistatymą ir prevenciją, apskaitos registrų teisingumą ir užbaigtumą, bei patikimos finansinės informacijos pateikimą laiku. Bendrovės direktorius vadovaujasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 9 str. nuostatomis bei siekdamas užtikrinti, kad Bendrovės turtas, jo nuosavybė ir skolos, uždirbtos pajamos ir patirtos sąnaudos bei patirtos išlaidos, būtų tiksliai ir teisingai atspindėtos finansinėje atskaitomybėje privalo

patvirtinti Bendrovės apskaitos politiką. Bendrovės valdyba, Bendrovės direktoriaus pavaduotojas, vyr buhalteris užtikrindami tinkamą vidaus kontrolės sistemos veikimą, taiko įvairius kontrolės ir priežiūros elementus. Bendrovė, siekdama numatytų tikslų, kasmet vertina jos veikloje esančius rizikos veiksnius, korupcijos pasireiškimo tikimybę ir tobulina vidaus kontrolę ir korupcijos prevenciją bei jų priemones. Įmonė savo veikloje taiko šiuos pagrindinius vidaus kontrolės elementus: sprendimus priimančių bei kontroliuojančių funkcijų atskyrimas, operacijų atlikimo ir apskaitos kontrolės procedūros, įgaliojimų priimti sprendimus limitai ir jų kontrolė, kolegialių sprendimų priėmimas esminiuose veiklos procesuose ir pan. Šie pagrindiniai vidaus kontrolės elementai yra nuolat tobulinami ir įgyvendinami per Bendrovės organizacinę struktūrą, pareigybių aprašymus, Bendrovės vidaus teisės aktus, darbuotojų elgesio principus ir taisykles, korupcijos prevenciją, viešųjų ir privačių interesų derinimą, konkrečių Bendrovės veiklų procesų aprašymus ir taisykles. Bendrovė netoleruoja jokio pobūdžio korupcijos ar jos apraiškų, šeimos narių, giminių, draugų protegavimo ar bet kokių kitų prekybos poveikiu formų, siekia etišku verslo sąlygų bei tinkamai užtikrinti savo veiklos skaidrumą ir viešumą. 2021 m. patvirtintas Darbuotojų etikos kodeksas. Dokumente aprašyti tokie darbuotojų elgesio principai kaip: teisėtumas, objektyvumas, pagarba ir teisėtų interesų apsauga; sąžiningumas, atsakomybė ir veiklos principai; privačių interesų konfliktų vengimas ir jų išsprendimas; antikorporcinis elgesys; bendravimas ir bendradarbiavimas. Darbuotojų etikos kodekso principai ir nuostatos taikomos visiems Bendrovės darbuotojams.

Bendrovės sukurtos vertės analizė:

Bendrovės vertės kūrimas yra ekonominės, socialinės arba kitokios naudos didinimas atliekant konkrečius veiksmus. Bendrovės vertė analizuota vadovaujantis Porterio vertės grandinės modeliu, daugiausia dėmesio skiriant ekonominei Bendrovės kuriamai vertei:

Pagrindinė veikla

UAB „Genetiniai ištekliai“ pagrindinis veiklos objektas – Lietuvos gyvulių genofondo saugojimas, veislinių savybių gerinimas, veislinių avinukų kontrolinis penėjimas, perspektyvių mėsos ir pieno krypties galvijų veislininkystė, mėsinių ir kitų veislių avių auginimas ir pardavimas, skerdimas ir skerdenos

pardavimas, javų pluoštinių ir aliejinių augalų sėklininkystė, eksperimentinė, mokomoji ir bandomoji ūkinė veikla (stiprybė).

Vertės grandinė charakterizuoja konkrečių Bendrovės vykdomų veiklų (operacijų) grupę, per kurias Bendrovės gaminama produkcija pateikiama galutiniam vartotojui, apimant ir jo aptarnavimą po pardavimo. Pateikiamoje vertės grandinėje nurodomas sisteminis požiūris į Bendrovės veikas, kuris leidžia geriau suvokti, kaip ir iš ko Bendrovė kuria konkurencinius pranašumus ir pridėtinę vertę akcininkams. Vertės grandinės koncepcijos principas grįstas samprata, kad Bendrovė naudoja visumą operacijų, leidžiančių produktą pateikti rinkai. Pagrindinės veiklos – tai visos veiklos reikalingos paslaugai sukurti, parduoti, pateikti pirkėjui ir aptarnauti jį po pardavimo.

Pagrindinės veiklos skirstomos į:

Įėjimo logistika – santykiai su tiekėjais, tai medžiagų, pašarų, žaliavų priėmimas sandėliavimas, pateikimas gamybai. UAB „Genetiniai ištekliai“ savo veiklą pradėjo nuo 2019 m. sausio 2 d., todėl sudarytas sutartis su tiekėjais buvusiose UAB „Šeduvos avininkystė“ ir UAB Upytės eksperimentinis ūkis perėmė naujai sukurta Bendrovė.

Tiekėjai parenkami:

- ✓ Derybų būdu, kai atliekama galimų tiekėjų apklausa ir su vienu ar keliais iš jų deramasi dėl sutarties sąlygų;
- ✓ Palyginimo būdu, kai įvertinami duomenys apie galimus tiekėjus ir jų siūlomus produktus, apie prekybos tinkle prekių kainas ir jų kokybę;
- ✓ Apklauso būdu, sudarant sutartis su tiekėjais palankiomis Bendrovei sąlygomis.

Bendrovė sudariusi sutartis su AB „Lytagra“ dėl atsarginių detalių tiekimo traktoriams, UAB „Vetfarmu“ dėl kombinuotų pašarų su mineraliniais priedais avių penėjimui, UAB „Dotnuva Baltic“ dėl atsarginių dalių tiekimo, UAB „Gliukolvetas“, UAB „Regėjus“ dėl statybinių medžiagų ir kt. inventorius įsigijimo, dyzelinis kuras perkamas iš UAB „Naftėno“, trąšos, ir chemikalai iš UAB „Agrochema“, UAB „Scandagra“, UAB „Baltic Agro“. Atsarginės dalys, trąšos, chemikalai, statybinės medžiagos inventorius perkamas pagal poreikį, sunaudojamas iš karto, nėra sandėliuojama.

Operacijos (gamyba) – tai visos operacijos, kurios gamybos srautą paverčia produktu. Bendrovės pagrindinės veiklos genofondinių Lietuvos juodgalvių veislinių avių ir avinukų išauginimas, veisimas, skerdimas, pardavimas, kontrolinis avinukų penėjimas, pašarų pagaminimas, grūdų pašarui auginimas, sėklinių grūdų, mėsinių galvijų ir pieno gamyba. Veislinių avių auginime reikalingos didesnės darbo sąnaudos, nei mėsinių avių auginime. Augalininkystės produkcija yra ribojama turimu žemės ūkio naudmenų plotu, dalį žemės ūkio naudmenų Bendrovė nuomojasi iš gyventojų. Avininkystės padalinyje turimos žemės ūkio naudmenys yra naudojamos avių ganymui ir pašarų gamybai.

Siekiant įvertinti gyvulininkystės ūkio biologinio turto potencialą ir galimybes buvo atlikti gyvulininkystės ir augalininkystės technologiniai auditai, kurių metu pasiūlyta Bendrovei įsigyti naują pašarų gamybos įrangą, siekiant pasigaminti kokybiškus pašarus, pagerinti gyvulių laikymo sąlygas (atliekant tvartų

kapitalinį remontą), atnaujinti pievas ir ganyklas pagal rekomenduotą pašarinių žolių sėklų sudėtį, patobulinti galvijų reprodukcinės sistemos valdymą.

Išėjimo logistika – tai veislinių avyčių ir avinukų pardavimas, veislei netinkamų avyčių ir avinukų pardavimas mėsai, avių skerdena, kontrolinis avinukų penėjimas, grūdinių kultūrų pardavimas, veislinių galvijų ir pieno pardavimas. Veislei auginamos avytės ir avinukai įvertinami pagal tai veislei būdingus požymius, įrašomi į kilmės knygą, vedamas kruopštus selekcinis darbas, kad nebūtų giminingo veisimo. Atliekamas avyčių kergimas pagal sudarytą kergimo planą. Netinkamos veislei avytės ir avinukai yra parduodami mėsai ar paskerdžiami. Siekiant praplėsti rinką, kuriama penktoji mėsinių Lietuvos juodgalvių avinų linija, kas leis padidinti skerdenos išėigą bei aprūpinti visus norinčius avienos skerdena. Sėkliniai grūdai parduodami ir išvežami savo ar klientų transportu. Pienas ir parduodami veisliniai galvijai išvežami specializuotu transportu. Pagrindinės bendrovės pajamos yra gaunamos iš pieno pardavimo ir grūdų. Kadangi pieno ir grūdų supirkėjai rinkoje yra monopolininkai, jie nustato supirkimo kainas, kurias Bendrovė nelabai gali įtakoti (silpnybė).

Rinkodara ir pardavimai – tai klientų informavimas, paklausos kūrimas, sandoriai su klientais. Bendrovė pastovių klientų avių pirkimui neturi. Pagrindiniai pirkėjai yra smulkūs ūkininkai, kurie įsigyja Lietuvos juodgalvių avyčių ir avinukų, bei pavieniai asmenys, perkantys avinukus mėsai, bei skerdeną. Patogi Bendrovės geografinė padėtis leidžia pritraukti daugiau pirkėjų, kuriems reikia įsigyti veislinių avyčių ar avinukų (stiprybė). Veislinius gyvulius galimiems pirkėjams Bendrovė pristato organizuojamose respublikinėse parodose. Galvijai parduodami perdirbimo įmonėms AB „Krekenavos agrofirma“ ir UAB „Baltoji lūšis“, su kuriomis sudaromos pirkimo-pardavimo sutartys. Dalis augalininkystės produkcijos parduodama pagal išankstines sutartis, daliai produkcijos sudaromos sutartys derliaus nuėmimo metu, siekiant palankiausių supirkimo kainų.

Didelį kiekį pašarinių grūdų Bendrovė pardavė AB „Kiaulių veislininkystė“. Šiuo metu Bendrovė imasi visų veiksmų, kad AB „Kiaulių veislininkystė“ skola Bendrovei būtų gražinta pagal pasirašytą skolos gražinimo grafiką. Tačiau siekiant užsitikrinti skolos gražinimą, 2020 metais AB „Kiaulių veislininkystės“ turtas įkeistas hipotekai, Bendrovės naudai. AB „Kiaulių veislininkystei“ 2021 m. gruodžio 17 d. paskelbtas bankrotas, kuris bus vykdomas ne teismo tvarka.

Aptarnavimas po pirkimo – pirkėjai įsigiję Lietuvos juodgalvių veislinių avyčių ir avinukų po kelerių metų prašo parinkti negiminingus avinukus, nes mažose bandose išlaikyti keturias genealogines linijas nėra jokių galimybių. Jaunieji ūkininkai, kurie dalyvauja NMA programoje „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“ domisi avininkyste. Pieno ir galvių pardavimui Bendrovė turi sudariusi pardavimo-pirkimo sutartis.

Pagalbinės veiklos aptarnauja ir palaiko pagrindines veiklas – tai Bendrovės infrastruktūra, žmogiškųjų išteklių valdymas, technologijų valdymas, tiekimas.

Bendrovės infrastruktūra – įvairių vadovavimo, vadybos, planavimo, finansų, apskaitos ir kitų procesų visuma.

Bendrovės strateginio planavimo sistemą sudaro strateginis planas, ketvirčio strateginio plano įgyvendinimo ataskaitos, bei metinės veiklos ir strateginio plano įgyvendinimo ataskaitos. Už planavimą atsakingas Bendrovės direktorius, valdyba analizuoja ir vertina Bendrovės vadovo pateiktą medžiagą susijusią su planavimu Bendrovėje, numatomi siektini tikslai, bei rodikliai aptariami ir derinami su Bendrovės specialistais.

Bendrovės strateginis veiklos planas ruošiamas vadovaujantis Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ bei Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairėmis. Bendrovės strateginį planą tvirtina Bendrovės valdyba.

Bendrovėje yra patvirtinta apskaitos politika, kuria vadovaujantis vykdoma buhalterinė apskaita Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Už buhalterinės apskaitos tvarkymą atsakingas vyr.buhalteris.

Žmoniškųjų išteklių valdymas – Bendrovės struktūrą, etatų skaičių nustato ir Bendrovės direktorių skiria/atšaukia iš pareigų Bendrovės valdyba. Už žmoniškųjų išteklių (personalo) valdymą Bendrovėje atsakingas direktorius. Per metus vidutiniškai dirba 61 darbuotojas, iš jų direktorius, direktoriaus pavaduotojas, vyr. buhalteris, specialistai, darbininkai. Viena iš stiprybių yra tai, kad Bendrovė valstybinė įmonė patikimas ir saugus darbdavys, joje darbuotojų kaita yra palyginti žema, specialistai yra savo srities profesionalai, sukaupę didelę patirtį žemės ūkio sektoriuje. Bendrovė susiduria su problema, darbuotojų trūkumu melžėjų, šerikų, avių prižiūrėtojų, traktorininkų. Kaime likę tik pensinio amžiaus arba nenorintys dirbti žemės ūkyje gyventojai, todėl sezoniniam darbui darbuotojus priima iš Užimtumo tarnybos, kur dalį atlyginimo apmoka Užimtumo tarnyba, kitą dalį – Bendrovė, taip sutaupomos lėšos darbo užmokesčiui ir išsprendžiama darbuotojų problema. 2021 metais priimtas traktoristas, darbo užmokesčio kompensuota 4000,00 Eur. Nekvalifikuotiems, sezoniniams darbams priimami darbuotojai pagal paslaugų kvitus. Visiems darbuotojams paruošti ir patvirtinti pareigybių aprašymai, kuriuose numatytos darbuotojų pareigos. Bendrovėje taikoma suminė darbo laiko apskaita, už darbą apmokama pagal patvirtintą darbo apmokėjimo sistemą, darbuotojai bus skatinami pagal parengtą motyvacinę sistemą, kurią numatoma patvirtinti 2022 m. sausio mėn.

Valstybėje kilus ekstremaliai situacijai, pandemijai Covid–19, Bendrovė parengė ir pasirašytinai supažindino darbuotojus su veiksmų planu, kuriuo siekiama iki minimumo sumažinti riziką užsikrėsti koronavirusu.

Technologijų valdymas – įranga, IT sprendimai, techninės žinios ir kitos technologijos, siejamos su produkto gamyba ir plėtojimu.

Siekdama paspartinti augalininkystės gamybą Bendrovė įsigijo sėjamąją skirtą kukurūzų, pupų ir kitų pašarinių augalų sėjimui, kuri yra su pirminiu žemės dirbimu, galima sėti į minimaliai įdirbtą dirvą. Šioje sėjamojoje integruotas kompiuteris, padedantis sėjos darbus atlikti itin tiksliai, tikslus dozavimas, vykdoma

procesų kontrolė. Nauja trąšų barstomoji, elektroninių valdiklių pagalba gali automatiškai reguliuoti trąšų išleidimo tašką, tokiu būdu barstomas plotas suskirstomas į atskirus segmentus. Naujo kintamosios kameros ruloninio presu valdymas taip pat kompiuterizuotas, įsigyta vertikalaus pašarų maišytuvo-dalytuvo įranga turi svarstyklės, gali smulkinti žolės šieno, siloso ritinius. Toks šėrimo būdas užtikrins vienodą gerai subalansuotą pašarą.

Bendradarbiaujant su ASU mokslininkais, buvo įrengtos patalpos, pritaikytos grūdų daiginimui. Grūdai 8-12 val. mirkomi vandenyje, po to paskleidžiami ant lentynų ir daiginami 7 dienas, automatiškai juos laistant. Remiantis užsienio valstybių patirtimi ir ASU mokslininkų rekomendacijomis, šeriant gyvulius tokiu pašaru pagerėja mineralinių medžiagų įsisavinimas, virškinamumas ir pašarų įsisavinimas, gerėja kailio išvaizda, kanopų tvirtumas, gyvulių sveikatingumas, vaisingumas ir gimstamumo rodikliai, skatinamas svorio augimas, primilžio didėjimas, gerėja pieno kokybės rodikliai.

Įsigyta mobili technologinė linija, skirta avių veislinei vertei ir sveikatingumui įvertinti, jas sverti, nagoms prižiūrėti ir dezinfekuoti bei kitoms veterinarinėms profilaktinėms priemonėms atlikti, kurią sudaro: išmaniosios svarstyklės su duomenų kaupimu kompiuteryje, integruotos į varymo taką; dezinfekcinis gardelis su vonia, automatizuotu dezinfekcinio ar gydomojo tirpalo išpurškimu, automatinės avių bonitavimo staklės; mobilios vartamos avių nagų priežiūros staklės, su guminiais ratukais, skirtos avims fiksuoti, varyti, lengvai transportuojamos, į varymo taką integruotos kilnojamomis tvorelėmis, padeda atlikti avių vertinimo ir sveikatinimo darbus.

Tačiau norint sumažinti rankinio darbo sąnaudas reikėtų mechanizuoti gyvulių šėrimo procesus, tam reikėtų atlikti tvartų rekonstrukciją, nes senos statybos tvartai nepritaikyti mechanizuotam šėrimui, tai pareikalautų didelių investicijų (silpnybė). Bendrovėje sukurta infrastruktūra, leidžianti organizuoti demonstracinius bandymus, atliekamų tyrimų ir diegiamų technologijų bendrovėje populiarinimo renginius.

Tiekimas – žaliavų ir kitų resursų atranka ir įsigijimas.

Bendrovė vykdydama pagrindines ir pagalbines veiklas siekia sukurti kuo didesnę vertę – pelną akcininkui ir kokybiškas prekes Bendrovės produkcijos vartotojui.

IŠORINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖ

Politiniai veiksniai:

Lietuvos valstybė jau ir iki narystės ES rėmė žemės ūkį. Tapus ES nare, žemės ūkio subjektai pradėjo gauti paramą pagal BŽŪP, tačiau, siekiant sumažinti pereinamojo laikotarpio praradimus, kol tiesioginės išmokos nepasiekė 100 proc. suderėto lygio, ūkininkams ir žemės ūkio bendrovėms buvo mokamos papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos iš šalies biudžeto.

Lietuva naudoja ES struktūrinių fondų paramą kaimo plėtrai. Tokia parama naudojosi ir buvusios Bendrovės UAB Upytės eksperimentinis ūkis, UAB „Šeduvos avininkystė“. Dauguma pažangios technikos įsigijo pasinaudojusios ES parama, tai avinukų kontrolinė penėjimo stotis, mobili technologinė įranga avių rūjos išaiškinimo su grupavimo, girdymo bei šėrimo sistemomis, priekabą-platformą.

Bendrovės veiklai tiesioginę įtaką daro politiniai sprendimai dėl valstybės valdomų įmonių jungimų. Vienas iš tokių buvo jungimo būdu įkurti bendrovę UAB „Genetiniai ištekliai“, sujungiant dvi bendroves UAB „Šeduvos avininkystė“ ir UAB Upytės eksperimentinį ūkį. Taip pat Bendrovės veiklą įtakoja sprendimai dėl Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 3D-58 patvirtintos Lietuvos ūkinių gyvūnų gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos bei jos administravimo tvarkos keitimai. Pagal šią programą numatytas saugotinių genofondinių avių skaičius ir skirtas finansavimas.

3.1 lentelė

SU LIETUVOS ŪKINIŲ GYVŪNŲ GENETINIŲ IŠTEKLIŲ IŠSAUGOJIMU *IN SITU* SUSIJUSI VEIKLA

Subjektas	Gyvūnų veislė	Patinai		Patelės		Iš viso gyvūnų	Gyvūno išlaikymo įkainis metams Eur	Lėšų poreikis Eur
		Skaičius	Linijų skaičius	skaičius	Šeimų skaičius			
UAB „Genetiniai ištekliai“	Lietuvos juodgalvės avys	30	5	751	12	781	145,04	113276,24
	Vietinės šurkščiavilnės avys	4	1	26	1	30		4351,20

Bendrovės veiklai didelę įtaką turėtų sprendimai dėl genetinių išteklių saugojimo perdavimo privatiems augintojams.

Bendrovė priskiriama valstybės valdomoms įmonėms (VVĮ). Lietuvos Respublika yra daugiapartinė parlamentinė respublika su kai kuriais pusiau prezidentinio valdymo požymiais, pasižyminti itin gausiu daugiau ar mažiau politiškai įsitvirtinusių partijų skaičiumi. Todėl politinė aplinka šalyje dažnai kinta. VVĮ jautrios ir labai priklausomos nuo šalies politikų sprendimų bei įtakos.

Žemės ūkį veikia nuolatinės pasiūlos ir paklausos pusiausvyros nebuvimas ir didelis kainų ir pajamų nestabilumas. Todėl ES šalyse valstybės įtaka stiprinama pradėjus vykdyti Bendrąją žemės ūkio politiką, kuria remiama ne tik tradicinė pirminės veiklos funkcija, t. y. žemės ūkio maisto produktų gamyba, bet ir kitos sritys, pvz., tvarus vystymasis, kova su klimato kaita, teritorijų ir kraštovaizdžio planavimas, kaimo ekonomikos atgaivinimas ir įvairovės didinimas arba energijos ir biologinių medžiagų gamyba. Kuriamas Europos žemės ūkio (ir maisto) modelis, kuriam būdingas daugiafunkciškumas, pasiskirstymas visoje išsiplėtusios Europos Sąjungos teritorijoje ir suderinamumas su rinkų atvirumu bei globalizacija, siekiama įveikti naujus žemės ūkio veiklos iššūkius: užtikrinti gerą produktų kokybę, visuomenės sveikatą, tvarų vystymąsi, ekonominę ir socialinę sanglaudą, aplinkos apsaugą ir kovoti su klimato kaita.

Pastaruoju metu didėja tikimybė pasireikšti tokie rizikai kaip įvairios plintančios ligos paukščių gripas, kempinligė, snukio ir nagų liga, tokių epidemijų sąrašas gali ilgėti dėl klimato kaitos, dažnėjančių sausrų. ES Bendroji žemės ūkio politika ir daugelis specialiųjų priemonių skirtos ūkiams kompensuoti nuostolius ir padeda stabilizuoti žemės ūkio sektorių.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 3D-290 „Dėl Pagalbos veislininkystei taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Pagalbos veislininkystei taisyklėmis (nauja redakcija 2019-09-10 LR žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-508 žemės ūkio ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymo Nr.3D-290 „Dėl pagalbos veislininkystei taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, už kiekvieno kontroliuoto gyvūno produktyvumo tyrimo paslaugą yra apmokama iki 70 proc. išlaidų. Veislininkystės įstatymas numato, kad Valstybė remia ūkinių gyvūnų veislininkystę pagal LR Žemės ūkio ministerijos patvirtintus strateginio planavimo dokumentus. Valstybės pagalba skatina ūkius auginti ir platinti aukšto produktyvumo gyvulius.

Bendrovei svarbūs sprendimai dėl naujo laikotarpio Lietuvos kaimo plėtros programos nuostatų ir būsimų paramos priemonių, nes nuo jų priklausys galimybės pasinaudoti ES parama. Be to, šiuo metu Bendrovė gauna paramą pagal 2014–2020 metų programos (KPP) priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“, todėl svarbūs politiniai sprendimai dėl šios priemonės išlikimo naujame laikotarpyje.

Pernai ES žaliojo kurso pagrindu buvo sukurta žemės ūkio bei maisto pramonei svarbi strategija „Nuo lauko iki stalo“. Nors joje numatyti tikslai iki 2030 m. padidinti tvarumą gražūs, tačiau maisto augintojams nerimą kelia galimos tikslų įgyvendinimo priemonės ir jų pasekmės.

Politiniai veiksniai ir jų poveikis Bendrovei

Jei būtų nuspręsta neberemti genofondines avis per Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimu *in situ* susijusi veiklos programą Bendrovė netektų 117.6 tūkst. eur, kadangi Lietuvos Respublikoje saugoti ir išlaikyti genofondines Lietuvos juodgalves ir vietines šiuurkščiavilnes avis yra nuostolinga, Bendrovė turėtų atsisakyti šios veiklos ir auginti avis mišrūnes, ar mėsinių veislių avis, kurios yra paklausios ir skerdenos išėiga yra didesnė.

Netekus finansavimo pagal pagalbos veislininkystėje finansavimą, kur už kiekvieną kontroliuojamą gyvūną Bendrovei yra apmokama 70 proc. išlaidų, Bendrovė turėtų atsisakyti atlikti šias funkcijas, nes tai irgi yra nuostolinga.

Kylant žaliavų kainoms ir brangstant pašarams kaina už pieną yra neadekvati atliekamoms išlaidoms. Lietuvai, kaip ir kitoms ES šalims labai svarbu, kad prieš priimant „Nuo lauko iki stalo“ strategijai įgyvendinti būtinus nacionalinius įsipareigojimus būtų įvertinta reali padėtis, galimas poveikis, o pertekliniai ar skubotai įgyvendinami reikalavimai nesužlugdytų šalies ūkių t.t ir bendrovės. Antraip vartotojams maisto kainos reikšmingai augs, patys užsiauginsime per mažai maisto ir turėsime valgyti įvežtinę trečiųjų šalių produkciją.

Ekonominiai veiksniai:

Didėjant pasaulio gyventojų skaičiui, auga ir maisto produktų poreikis. Maisto paklausai įtakos turi ne tik gyventojų skaičius, bet ir kintantys vartotojų mitybos įpročiai.

Prognozuojama, kad išsivysčiusiose šalyse, mėsos vartojimas didės. Didėjant maisto poreikiui Lietuvos žemės ūkio produkcijos eksportuotojams susidaro palankios sąlygos didinti produkcijos eksporto apimtį į ES ir trečiąsias šalis, taip pat pasiūlyti šių rinkų vartotojams aukštos kokybės produktų. Šiomet ypač padidėjo

avių eksporto paklausa. Bendrovė per 2021 m. pardavė 148 vnt avinukų į užsienį ir gavo 25160.80 Eur pajamų. Tačiau kyla ir ekonominė rizika, kurią lemia tokie veiksniai kaip žemės ūkio produktų pasiūla ir paklausa, nedarbo lygis, importo ir eksporto apimtys, skolinamojo kapitalo palūkanų normos, kurių Bendrovė suvaldyti negali, sumažėjęs augalų derlingumas ar gyvulių produktyvumas mažina žemės ūkio produktų pasiūlą, dėl to didėja rinkos kainos.

Ekonominiai veiksniai ir jų poveikis Bendrovei

Didžiausia dalį Bendrovės pajamų sudaro augalininkystės produkcija 44-45 proc., pajamos iš pieno 38-39 procentus, pajamos iš galvijų pardavimo 11-12 procentus, pajamos iš avininkystės 4-5 procentai, kadangi augalininkystė yra sezoninė gamybos šaka ir derlius priklauso nuo gamtinių sąlygų, o esant klimato kaitai jas nuspėti sunku, gali būti, kad ateityje bendrovė gali nedagauti dalies pajamų, atsiradus nenumatytoms stichijoms, kaip liūtys ar sausros.

Strateginio planavimo laikotarpiu prognozuojamas darbo užmokesčio augimas, kuris sudaro apie trečdalį bendrų bendrovės kaštų bei žaliavų kaip trąšos, elektra, dyzelinas kainų šuolis, todėl turės didėti gaminamos produkcijos kainos arba siekiant sumažinti gamybos kaštus, didinti gamybos efektyvumą.

Socialiniai veiksniai:

Dėl mažėjančio gyventojų gimstamumo ir didėjančios emigracijos Lietuvoje gyventojų skaičius mažėja. Lietuvoje Statistikos departamentas prognozuoja, kad ateityje gyventojų ir toliau kasmet mažės po 0,3-0,4 proc. Į žemės ūkį pritraukti miesto gyventojus bus sunku, nes žemės ūkis yra nepatrauklus. Su žemės ūkio specialistų stygiumi susiduria ir Bendrovė pvz. kaip kvalifikuoti avių eksterjero vertintojai, zootechnikai-selekcininkai, traktorininkai, melžėjos. Vasaros sezono metu, kai prasideda darbymetis (ganiava, pašarų ruošimo darbai, kergimas, avių kirpimas) rasti gerai dirbančių, stropių, atsakingų žmonių yra sudėtinga. Darbuotojai, kuriuos atsiunčia teritorinė darbo birža, nėra suinteresuoti dirbti, gyvulininkystės sektoriuje darbas yra sunkus ir atsakingas. Jauni, darbingo amžiaus žmonės išvyksta dirbti į užsienį arba į miestą, kur už nekvalifikuotą darbą mokamas didesnis darbo užmokestis. Darbuotojų problemą didina ir tai, kad gyvenvietėje veikia trys žvėrelių fermos ir jose dirba didžioji dalis kaimo, aplinkinių gyvenviečių gyventojų. Taip pat daug specialistų nuvilioja miestas.

Žemės ūkio ministerija tikisi iš Bendrovės socialinės atsakomybės t.y. turi užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir aplinką.

Socialiniai veiksniai ir jų poveikis Bendrovei

Didžioji dalis bendrovės darbuotojų sudaro vyrenio amžiaus darbuotojai, vidurkis apie 54 metai.

Bendrovė turėtų imtis visų įmanomų būdų, kad pritrauktų, jaunesnio amžiaus darbuotojus, siekiant sumažinti darbo sąnaudas ir darbus atlikti efektyviai. Nors žemės ūkio specialybes studijuojančių studentų yra, tačiau juos pritraukti į kaimą sunku, dėl mažų atlyginimų bei prastos infrastruktūros.

Technologiniai veiksniai:

Naujų technologijų taikymas augalininkystės, gyvulininkystės sektoriuose leidžia mažinti pagamintos produkcijos savikainą ir didinti jos konkurencingumą. Šiuo metu pasinaudojus ES teikiama parama lengviau

įsigyti modernią žemės dirbimo techniką, bei modernizuoti turimas fermas. Bendrovė taip pat investuoja į naujų technologijų įsigijimą, tačiau veislinė avininkystė reikalauja daugiau rankinio darbo, avių ganymas, kergimas, vilnos kirpimas, o didžiausias išlaidas sudaro selekcinio darbo sąnaudos (atrinkimas avyčių ir avinukų kergimui, ganymas pagal amžiaus grupes, negiminingų porų parinkimas pagal genealogines linijas ir šeimas). Siekiant sumažinti išlaidas pašarų gamybai, bei paruošti tinkamus pašarus gyvulių šerimui, siekiant gauti kokybišką produkciją (pieną, mėsą) būtina investuoti į modernią pašarų gamybos įrangą, tačiau bendrovei trūksta lėšų, nes nuo gauto pelno 80 procentų sumoką į valstybės biudžetą dividendų, gamybos modernizavimui lieka apie 20 proc.

Technologiniai veiksniai ir jų poveikis Bendrovei

Tobulėjančios technologijos leidžia modernizuoti bei didinti veiklos efektyvumą, remiantis realiu Bendrovės finansų prognozės scenarijumi, Bendrovė numačiusi atnaujinti pašarų gamybos įrenginius.

Aplinkosauginiai veiksniai:

Daugelio įmonių veikla daro vis didesnę įtaką gamtinei aplinkai, nes kiekviena gamybinė įmonė turi tam tikrą sąlytį su ja. Klimato kaitos padariniai temperatūrų kitimas, didelis kritulių kiekio pokytis atsiliepia gyvūnų sveikatai. Dažniau serga plaučių uždegimu, atveda silpnesnį prieauglį. Nuo gamtos sąlygų priklauso ganiavos pradžia bei pabaiga, pašarų gamyba. Šiais metais didelių nuostolių ūkininkams, avių laikytojams padarė vilkai, nors yra priimta programa, patvirtinta žemės ūkio ministro 2020 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr.3D-857 kompensuoti gyvulių laikytojams, dėl vilkų padarytų nuostolių, tačiau ne visada ji yra veiksminga.

ES ir Lietuvoje daug dėmesio skiriama aplinkai kaip viešajai gėrybei, dėl to aplinkosaugos klausimai yra labai svarbūs. Pažymėtina, jog siekiant sumažinti taršą ir žalą aplinkai, reikia papildomų investicijų, kas brangina produkciją ir mažina jos konkurencingumą. Siekiant užtikrinti gamtos saugą ir aplinkos taršos mažinimą, būtina ruošti ilgalaikes Bendrovės programas, apimančias optimalias sėjomainos rotacijas, trąšų ir pesticidų naudojimo registravimą, tinkamą organinių trąšų surinkimą ir tręšimo plano sudarymą. Bendrovė prisideda prie aplinkos saugojimo – yra daromas tręšimo planas, saugiai ir efektyviai naudojami pesticidai, vedamos jų apskaitos.

Žemės ūkio produkcijos gamyba yra tiesiogiai veikiamą įvairių ekstremalių stichinių klimato reiškinių poveikiu ir gali labai neigiamai paveikti galutinį rezultatą. Siekiant apsaugoti nuo gamtinių sąlygų patiriamų nuostolių Vyriausybė numatė veiksmų planą:

1. Motyvuoti žemės ūkio subjektus drausti pasėlius nuo nepalankių klimato reiškinių, ekstremalių situacijų, gyvūnų ligų sukeltų padarinių, kompensuojant dalį draudimo įmokos, ir taip mažinti ūkinės veiklos riziką. Skiriant ES ir valstybės paramą prioritetą teikti apsidraudusiems ūkiams;

2. Padėti žemės ūkio subjektams investuoti į produkcijos ar žaliavos saugojimą ir saugojimo infrastruktūrą (pvz., kooperatines saugyklas), tai užtikrintų galimybes ūkininkams parduoti produkciją tada, kai tai numato sutartys arba susiklosto palankesnės rinkos sąlygos;

Aplinkosauginiai veiksniai ir jų poveikis Bendrovei

Atsižvelgiant, kad šiemet avių laikytojams ypač daug žalos padarė vilkai, Bendrovė pateikė paraišką NMA pagal kaimo plėtros 2014 – 2020 m. programos (KPP) veiklos sritį, „Prevencinių priemonių taikymas prieš vilkų ūkiniams gyvūnams daromą žalą“, jos pagalba ūkinių gyvūnų laikytojai, gali įsigyti apsaugines priemones nuo vilkų iki 5000 Eur.

Ateityje bendrovė tikisi įsigyti dirvą tausojančias dirbimo priemones, siekiant sumažinti išmetamų CO₂ į atmosferą.

Siekiant sumažinti šiltnamio efektą sukeliamų dujų, Bendrovė investuoja į aplinkosaugines priemones, tokias kaip mėšlo tvarkymą, pašarų gamybą, sрутų tvarkymą.

Teisinė bazė:

Bendrovės veiklą reglamentuoja šie teisės aktai:

- Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas;
- Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 3D-58 „Dėl Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos patvirtinimo“.
- Pagalbos veislininkystei taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 3D-290 „Dėl Pagalbos veislininkystei taisyklių patvirtinimo“.
- Ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234.
- Ūkinės paskirties gyvūnų gerovės reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. B1-690 „Dėl ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų patvirtinimo“.
- UAB „Genetiniai ištekliai“ įstatai įregistruoti 2019 m. gegužės 22 d. VĮ Registrų centras;
- UAB „Genetiniai ištekliai“ vidaus teisės aktai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, LR žemės ūkio ministro įsakymai, žemės ūkio ministro paskirtos Valdybos nutarimai.

Teisiniai sprendimai, turintys tiesioginės įtakos Bendrovės veiklai, tai minimalios algos didinimas, dyzelinio kuro akcizų didinimas, pensinio amžiaus ilginimas yra tiesiogiai susijęs su gaminamos produkcijos savikaina. Valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ar aplinkybių padariniais, šiuo atveju su pandemijos Covid-19 padariniais.

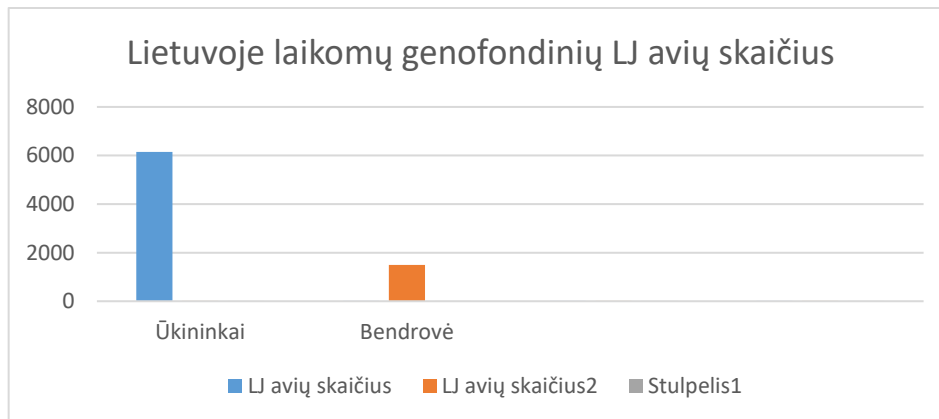
Teisiniai veiksniai ir jų poveikis Bendrovei

Kadangi Bendrovė yra valstybės valdoma įmonė, bet kokie iš ankščiau paminėtų teisės aktų pakeitimai ar naujų Bendrovės veiklą reglamentuojančių įstatymų priėmimas turėtų tiesioginės įtakos Bendrovės veiklai. Siekiant minimalizuoti teisinių veiksnių poveikį ir siekdama laiku ir tinkamai įgyvendinti jau atliktus teisės

aktų pakeitimus, Bendrovė aktyviai seka teisės aktų projektų svarstymus, bei esant galimybei, teikia pastabas ir pasiūlymus.

Konkurencinės aplinkos analizė:

Bendrovės konkurencinės aplinkos analizė atlikta remiantis Porterio penkių konkurencinių įtakų modeliu. Šis modelis leidžia išsiaiškinti svarbią konkurenciją ir jos intensyvumą atskleidžiančius reiškinius. Aktualiausia konkurencija vyksta tarp Bendrovių siūlančių tokį patį produktą. Kadangi Bendrovė vykdo valstybės pavestus įsipareigojimus t. y. saugo Lietuvos juodgalvių ir šiurkščiavilnių avių genofondą ir yra vienas didžiausių Lietuvos juodgalvių avių veislynas. Grafike pavaizduoti duomenys 2020 metų apie laikomas genofondines avis ūkininkų ir Bendrovės, bendrame laikomų avių skaičiuje, įmonės avys sudaro 20 proc.

4 pav.

Šiuo metu konkurentai yra ūkininkai, kurie įsigyja Lietuvos juodgalvių avių. Nauji konkurentai – ūkininkai, kurie įsiveža iš užsienio mėsinės ir greičiau augančias avis kaip merinosus, tekselius, suffolkus. Jų išauginimo kaštai mažesni, o mėsos išeiga didesnė, todėl Bendrovei būtų sunku su jais konkuruoti, nes veislei auginamų avių savikaina yra aukštesnė. Pakaitalų grėsmė egzistuoja, nes prie jų galime priskirti įvežtinę avieną bei pigesnę mėsą nei avieną tai kiaulieną, paukštieną, tačiau dalis pirkėjų renkasi ekologišką avieną, kuri yra sveikesnė ir neturi cholesterolio. Bendrovė atsižvelgdama į pasiūlą rinkoje veislinių avinukų, avyčių ir jų skerdenos kainas reguliuoja. Atliktos analizės apie esamų, naujų konkurentų pakaitalų įtaką Bendrovės veiklai, rezultatai pateikiami 4.1 lentelėje. Bendrovė vienintelė Lietuvos Respublikoje atlieka avinukų kontrolinį penėjimą, siekiant ištirti geriausius derinius avinų reproduktorių pagal paveldimumo požymius, šiai veiklai konkurentų neturi.

Bendrovės konkurencinis pranašumas rinkoje pateikiamas atsižvelgiant į vykdomas veiklas

Porterio penkios konkurencinės jėgos		Pieno sektoriuje		Grūdų sektoriuje		Avininkystės sektoriuje	
		Skalė nuo-10 (didelė grėsmė)+10 (didelė galimybė)	Aktualu bendrovės pieno sektoriuje	Skalė nuo-10 (didelė grėsmė)+10 (didelė galimybė)	Aktualu bendrovės grūdų sektoriuje	Skalė nuo-10 (didelė grėsmė)+10 (didelė galimybė)	Aktualu bendrovės avininkystės sektoriuje
Pirkėjų derėjimosi galia	Specialieji įsipareigojimai	-	-	-	-	+10	Pirkėjai norintys įsigyti genofondinių avių
	Komercija	+5	Stambios perdirbimo pieno įmonės	+7	Aktuali grūdų kokybė pvz. sėklinių	+5	Pirkėjai norintys įsigyti avis, kurios nėra veislinės
Esami konkurentai	Specialieji įsipareigojimai	-	-	-	-	+5	Ūkininkai, auginantys genofondines avis
	Komercija	+5	Ūkininkai ir bendrovės; užsiimančios pienininkyste	+5	Ūkininkai ir bendrovės; užsiimančios grūdų auginimu	+5	Ūkininkai auginantys avis mišrūnes
Tiekėjų galia	Specialieji įsipareigojimai	-	-	-	-	+5	Nėra didelė
	Komercija	+5	Tiekėjų galia yra nedidelė	+5	Tiekėjų galia yra nedidelė	+5	Nėra didelė
Potencialūs konkurentai	Specialieji įsipareigojimai	-	-	-	-	-	Šiuo metu nėra
	Komercija	+5	Užsienio ūkininkai, įvežantys pigesnę produkciją	+7	Užsienio ūkininkai, įvežantys pigesnę produkciją	-	Šiuo metu nėra
Pakaitalai	Specialieji įsipareigojimai	-	-	-	-	-	Nėra
	Komercija	+2	Tai produktai panašūs į pieno, kurių mažesnės savikaina	+2	Įvairūs perdirbti produktai	+2	Įvežtinės avys
		2020	2021	2020	2021	2020	2021
Pardavimai (kiekiais)	Specialieji įsipareigojimai	-	-	-	-	151 vnt (veislei)	222 vnt (veislei)
	Komercija	Primelžta 2059 t/ Parduota 1734 t	Primelžta 2097 t/ Parduota 1754,6t	4502t/ t.t.sėklai 1480t	3436t/ t.t. sėklai 1144t	511 vnt(mėesai)	314 vnt (mėesai)

						249 vnt (paskersta)	295 vnt (paskersta)
--	--	--	--	--	--	------------------------	------------------------

Pirkėjų derėjimosi galia Bendrovė yra 100 procentų valstybės akcininkė ir vykdo valstybės pavestą funkciją t.y. saugo ir platina genofondines avis. Šioje veikloje bendrovė užima pagrindinę rinkos dalį, todėl genofondiniai veisliniai avinukai ir avytės parduodami 5 procentais aukštesne kaina, nei mėsinės avys, nes jų išauginimo kaštai yra aukštesni. Mėsai parduodamų avių kainą reguliuoja rinka. Avių skerdena taip pat įkainuojama, atsižvelgiant į rinkos kainas. Grūdų ir pieno supirkimo kainas reguliuoja didžiosios perdirbimo įmonės, kurios yra monopolininkės ir superka produkciją savo nustatytais kainomis. Pagal vertinimą lentelėje 4.1 matome, kad grėsmės nėra, o galimybė sudaro vidurkį.

Esami konkurentai Didžiausia konkurencija auginamai produkcijai sudaro stambūs ūkininkai ir žemės ūkio bendrovės užsiimančios tokia pačia veikla, tai grūdinių kultūrų auginimu, pieno gamyba, avininkyste. Siekiant brangiau parduoti augalininkystės produkciją, Bendrovėje auginama ir ruošia aukštų reprodukcijų sėklinę medžiagą. Sėklinių grūdų kaina vidutiniškai būna apie 10 proc. aukštesnė, lyginant su maistinių grūdų kaina. Todėl Bendrovei lengviau konkuruoti su stambiais ūkininkais, kurie yra pagrindiniai konkurentai (lentelė 4.2). Bendrovėje pagamintas pienas parduodamas žemės ūkio kooperatyvui „Pienas LT“, kurio nare yra ir mūsų Bendrovė. Pagrindinė problema yra pieno supirkimo kaina, kurią diktuoja pasaulinės pieno produktų rinkos kainos. Iki šių metų jos buvo pasiekusios žemą ribinį lygį. 2021 m. pieno supirkimo kainos didėjo ir dabartiniu laikotarpiu, jos siekia 390 Eur/t. Nuo 2016 m. pradėjo veikti kooperatyvo moderni pieno perdirbimo įmonė, kuri gamina aukštos pridėtinės vertės pieno baltymo produktus pasaulinei rinkai. Dėl šios priežasties pieno supirkimo kainos tapo stabilesnės ir palankesnės nei buvo iki šiol.

Bendrovėje auginami veisliniai galvijai, už kuriuos rinkoje mokama apie 10 proc. aukštesnė supirkimo kaina, parduodamiems veisliniams galvijams keliami aukšti reikalavimai (banda turi būti geros genetinės vertės, laisva nuo infekcinio galvijų rinotracheito ir virusinės diarėjos). Galvijų realizacija mėšai yra nedidelės apimties, galvijai parduodami mėsos perdirbimo įmonėms, esančioms regione. Konkurencinė aplinka vertinama grėsmės nėra, o galimybės sudaro vidurkį.

Nauji konkurentai Gali būti bendrovės užsiimančios žemės ūkio veikla, taip pat stambūs ūkininkai. Todėl norint įsitvirtinti rinkoje Bendrovė siekia pagaminti bei į rinką pateikti kuo kokybiškesnę produkciją. Šiuo metu vertiname, kad grėsmių nėra, o galimybės vertinamos vidutiniškai.

Pakaitalų grėsmė gana aktuali, vietoj vietinės produkcijos pirkėjai gali rinktis įvežtinę, pigesnę, taip pat naudoti pakaitalus, kurie yra prastesnės kokybės ir pigesni. Šiuo metu vertiname, kad grėsmės nėra, o galimybė gana maža.

Tiekėjų galiaŠiuo metu rinkoje pasiūla yra gana plati, todėl vykdant pirkimus yra laikomasi efektyvumo ir skaidrumo principų. Galimų alternatyvų pasirinkimą įtakoja dalyvaujančių tiekėjų skaičius, vykdomos veiklos specifika. Pirkimai organizuojami atsižvelgiant į Bendrovės veiklos prioritetus ir ypač kokybės ir patikimumo užtikrinimą. Vertinant tiekėjų galią matome, kad grėsmių nematome, o galimybės gana nedidelė. Lentelėje 4.2 pateikiami pagrindiniai konkurentai.

4.2 lentelė

Pagrindiniai konkurentai grūdų ir rapsų gamyboje	
Konkurencinės jėgos	Poveikis
Potencialūs konkurentai	Ūkininko G.Domino ūkis, Žibartonių ŽŪB, Smilgių ŽŪB,
Tiekėjų galia	Baltic Agro UAB, Scandagra UAB.
Tiesioginiai konkurentai	Ėriškių, Žibartonių ŽŪB,, Jotainių ŽŪB
Pirkėjai	„Baltic Agro“ UAB „Scandagra“UAB
Pakaitalų grėsmė	Yra
Pagrindiniai konkurentai pieno gamyboje	
Potencialūs konkurentai	Smilgių, Draugystės, Jotainių ŽŪB
Tiekėjų galia	Baltic Agro UAB, DeLaval UAB, Lytagra AB, turi potencialios galimybės dėl kainų lygio nustatymo.
Tiesioginiai konkurentai	„Žibartonių“ ŽŪB „Aukštadvario“ ŽŪB „Bernatonių ŽŪB
Pirkėjai	ŽŪK “Pienas LT“
Pakaitalų grėsmė	Yra, atvira rinka
Pagrindiniai konkurentai mėsos gamyboje ir veislinių galvijų auginime	
Potencialūs konkurentai	Žibartonių, Jotainių, Smilgių ŽŪB
Tiekėjų galia	Baltic Agro UAB, Dotnuva Baltic UAB
Tiesioginiai konkurentai	Draugystė, Bernatonių, Šilagalio ŽŪB įtakoja kainos lygį
Pirkėjai	Baltoji lūšis, Krekenavos Agrofirmaa UAB
Pakaitalų grėsmė	Yra, atvira rinka

Konkurencinės aplinkos įvertinimas

1. Didinti genofondinių veislinių avyčių ir avinukų pardavimo apimtį, siekiant užimti didžiąją rinkos dalį.
2. Siekti, kad bendroveje auginamų avių skerdena būtų aukštos kokybės, ekologiška ir galėtų konkuruoti su įvežtine.
3. Pagal galimybę didinti sėklinių javų derlingumą ir kokybę.
4. Siekti didinti primilžį iš karvės, gerinti jo kokybę.

SSGG ANALIZĖ

Bendrovė negali kontroliuoti Strategijoje minimų išorinių veiksnių, tačiau jie nuolat vertinami bei analizuojami. Taip sudaromos prielaidos Bendrovės vadovybei laiku pastebėti besikeičiančias aplinkybes, laiku numatyti riziką, išvengti kylančių grėsmių ir pasinaudoti atsiradusiomis plėtros ir verslo vystymo galimybėmis. Aplinkos įtaka UAB „Genetiniai išteklių“ veiklos strategijoje vertinama kaip išorės aplinkos veiksnių (politinių, ekonominių, socialinių, teisinių, aplinkosauginių ir technologinių), vidinių stiprybių ir silpnybių bei galimybių ir grėsmių, kylančių išorėje, derinys. Išorinių veiksnių analizė atliekama, įvertinant Bendrovės padėtį rinkoje bei apžvelgiant vidinius veiksnius, turinčius įtakos tiek Bendrovės, tiek ir viso žemės ūkio veiklai.

4.3 lentelė

	Išorinė aplinka		Veiksmų planas galimybės išnaudoti / grėsmių įtakai mažinti	Vidinė aplinka		Veiksmų planas stipryboms išnaudoti / silpnyboms neutralizuoti
	Galimybė	Grėsmė		Stiprybė	Silpnybė	
Politimiai-teisiniai	Valstybės parama per Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programa.	Nestabili žemės ūkio politika, kurią formuoja politinės partijos. Nėra žemės ūkio politikoje tęstinumo.	Bendrovė dalyvaudama Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programoje vykdo valstybės pavestą funkciją saugo Lietuvos juodgalvių ir vietinių šiuurkščiavilnių avių genofondą, tačiau	Bendrovė gali gauti finansavimą per įvairias valstybės remiamas programas.	Bendrovė negali įtakoti pieno, grūdų supirkimo kainų, kurias įtakoja supirkėjai monopolininkai.	Bendrovė vykdydama valstybės įsipareigojimus gauna pastovias pajamas, iš genetinių išteklių išsaugojimo programos, tačiau parduodant grūdus ar pieno produkciją, kurių kainas nustato supirkėjai, negali tiksliai planuoti savo pajamų. Kartais supirkimo

	patikrinti avinus reproduktorius.	sprendimai dėl papildomų mokesčių prievolių.	keičiantis politinėms partijoms ir priimant politinius sprendimus, kurie kartais būna nepamatuoti, gali avių genofondo saugojimą perduoti privatiems asmenims, todėl bendrovė nedagautų dalies pajamų. Taip pat Lietuvos Respublikoje vienintelė atlieka avinukų kontrolinį penėjimą, kuris yra finansuojamas 70 proc. valstybės.			kaina neadekvati padarytoms išlaidoms.
--	-----------------------------------	--	---	--	--	--

Ekonominiai	<p>Galimybė eksportuoti savo produkciją į ES šalis.</p> <p>Stabili finansinė padėtis bei numatomas pajamų augimas.</p>	<p>Nelygios konkurencinės sąlygos tarp ES šalių.</p>	<p>Šiuo metu didėjant avienos paklausai, Bendrovė pardavė avis į Olandiją, Vokietiją, nes ten mokama aukštesnė kaina nei vietinėje rinkoje. Tačiau Lietuvoje bendrovei sunku konkuruoti su įvežtine produkcija, nes jos kainos yra žemesnės.</p>	<p>Mišri žemės ūkio veikla avininkystėje, galvininkystėje, pienininkystėje, augalininkystėje bei patogi geografinė padėtis, leidžia Bendrovei gauti pastovias pajamas ir išgyventi net esant kritinėms situacijoms.</p>	<p>Turimi resursai (žemės ūkio naudmenų plotas, tvartai) riboja galimybę Bendrovei plėstis, siekiant gauti didesnę pelną.</p>	<p>Viena iš bendrovės stiprybių yra mišri žemės ūkio veikla, kuri leidžia bendrovei išgyventi ir esant kritinėms situacijoms. Gavus prastą grūdinių kultūrų derlių bendrove gauna pajamų iš pienininkystės, galvininkystės, avininkystės. Gavus gerą javų derlių, net ir esant mažai paklausai galvijienos ar avienos, bendrovė gali išgyventi ir gauti pelną iš augalininkystės. Patogi geografinė padėtis (prie magistralinio kelio Panevėžys – Šiauliai) pritraukia pirkėjus. Su esamu žemės ūkio naudmenų bei laikomų gyvulių skaičiumi bendrovės plėtra yra ribota.</p>
--------------------	--	--	--	---	---	---

Socialiniai	Bendrovė kaip valstybės įmonė yra patikimas ir saugus darbdavys.	Žemės ūkio darbuotojų trūkumas.	Bendrovė susiduria su žemės ūkio darbuotojų trūkumu, kuriuos nuvilioja miestas. Siekiant išlaikyti esamus ir pritraukti naujus darbuotojus, bendrovė patvirtino motyvavimo sistemą, kelia darbo užmokestį, gerina darbuotojų darbo sąlygas.	Dirba kvalifikuoti darbuotojai, turintys ilgametę patirtį gyvulininkystės, avininkystės, augalininkystės srityse.	Senstantys darbuotojai, jaunimo trūkumas kaime.	Bendrovėje dirba kvalifikuoti darbuotojai, turintys ilgametę patirtį gyvulininkystės, avininkystės, augalininkystės srityse, todėl sujungus dvi bendroves, kurios vykdė iš esmės skirtingą veiklą, esami darbuotojai nebuvo atleisti, o buvo siekta juos išsaugoti. Kadangi bendrovė susiduria su problema, kaip senstantys darbuotojai, o jaunų pritraukti sunku, siekia motyvuoti, keldama darbo užmokestį, gerindama darbo sąlygas.
	Technologiniai	Pasinaudojus ES parama, galimybė atnaujinti pašarų gamybos priemones.	Avininkystės padalinyje morališkai ir techniškai pasenusi pašarų ruošimo technika.	Avininkystės padalinyje siekiant paruošti kokybiškus pašarus avims, būtina atnaujinti pašarų ruošimo techniką, kuri yra 100 proc. nusidėvėjusi, todėl pasinaudojus ES parama bus siekiama tai atlikti.		Senos statybos tvartai nepritaikyti mechanizuotam gyvulių šėrimui, todėl gyvulių priežiūra reikalauja daugiau darbo sąnaudų.

Aplinkosauginiai	Siekiant sumažinti į atmosferą išmetamų CO ₂ dujų, bendrovė naudoja dirvą tausojančias dirbimo priemones.	Sena žemės ūkio dirbimo technika.	Siekiant tausoti gamtą ir mažinti išmetamų dujų kiekį bus naudojamos dirvos dirbimą tausojančios darbo priemonės.		Klimato kaitos sukeliama gamtiniai reiškiniai, kaip sausros, potvyniai pridaro daug žalos žemės ūkiui.	Mišri žemės ūkio veikla, padeda išvengti nuostolių susijusių su klimato kaitos reiškiniais, kurie daugiausiai pridaro nuostolių augalininkystėje.
------------------	--	-----------------------------------	---	--	--	---

MISIJA, VIZIJA, VERTYBĖS IR STRATEGINĖS KRYPTYS

Misija. Tinkamas valstybės pavestų funkcijų, ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo srityje, atlikimas beinaudinga ir pelninga įmonės veikla gyvulininkystės ir augalininkystės srityse.

Vizija. Vykdam valstybės pavestą funkciją, išsaugoti genofondines Lietuvos juodgalves bei Lietuvos vietines šiuurkščiavilnes avis ateities kartoms bei vykdam žemės ūkio produkcijos gamybą, siekti verslo vertės augimo ir dividendų pajamingumo.

Strateginės kryptys, tikslai.

I. Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimas ir veislininkystės veikla.

Tikslai:

- 1.1. Tinkamas Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos įgyvendinimas.
- 1.2. Kokybiškas kontrolinio avinukų penėjimo paslaugos atlikimas.
- 1.3. Geresnių savybių Lietuvos juodgalvių avių linijos išvedimas.

II. Konkurencingos veiklos augalininkystės ir gyvulininkystės šakose vystymas.

Tikslas:

- 2.1. Bendrovės veiklos pelningumo didinimas.
- 2.2. Augalininkystės ir gyvulininkystės veiklų ilgalaikė plėtra ir modernizavimas.
- 2.3. Kokybiškas ir efektyvus žmogiškųjų išteklių valdymas.

Bendrovės veiklos vertybės:

- ✓ Lojalumas – kiekvieno darbuotojo tikslai sutampa su UAB „Genetiniai ištekliai“ tikslais.
- ✓ Profesionalumas – vertiname kompetenciją, turime daug žinių, išmanome savo darbą ir siekiame jį atlikti kokybiškai.
- ✓ Bendradarbiavimas – tikime tuo ką darome, keičiamės informacija, bei konsultuojame kitus avių augintojus.
- ✓ Atsakomybė – norime darbus atlikti maksimaliai gerai, prisiimame atsakomybę už savo veiksmus, sprendimus, pasekmes.
- ✓ Skaidrumas – būti skaidria Bendrove, kuri informaciją apie veiklą ir finansinius rezultatus viešina savo internetiniame puslapyje www.genetiniaistekliai.lt. Bendrovėje yra įdiegtos korupcijos prevencijos ir rizikų valdymo priemonės. Nulinė tolerancija korupcijai – vienas iš svarbiausių veiklos principų. UAB „Genetiniai ištekliai“, vykdydama savo veiklą, vadovaujasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“ (toliau – Skaidrumo gairės). Skaidrumo gairės privalomai yra taikomos Bendrovei, kuri yra valstybės uždara akcinė bendrovė, priskiriama mažų įmonių kategorijai, pagal tai kaip tai numato Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas. Komandinis darbas, orientuotas į veiklos rezultatus, leidžia siekti užsibrėžto tikslo. Bendrovės dirbantieji

susidūrę su problemomis jas sprendžia tik adekvačiai įvertinę situaciją, aktyviai ieško naujų idėjų ir geriausių sprendimų, nuolat tobulėja, atnaujina profesines žinias, kurias taiko kasdieniniame gyvenime.

PAVOJŲ VALDYMO PRINCIPAI

Bendrovė yra žemės ūkio įmonė, kurios rezultatai neatsiejami nuo gamtinių sąlygų, gamybos sezoniškumo. Bendrovės vadovas strateginius tikslus su valdybos nariais, bei specialistais stengiasi nustatyti realius ir pasiekiamus, tačiau atsitikus nenumatytiems pavojams (stichinei nelaimėi, ligų epidemijai išplitus ir kt.) Bendrovės strateginiai tikslai, bei siektini rodikliai gali būti koreguojami.

Bendrovės vadovas turi užtikrinti, kad duomenys būtų rengiami ir teikiami Žemės ūkio ministerijai vadovaujantis Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo taisyklėmis ir Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo grafiku, patvirtintu Žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 3D-632 „Dėl Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo“.

Bendrovės valdyba turi atlikti savo veiklos vertinimą ir poreikių analizę – nustatyti, kokios kompetencijos narių reikia siekiant valstybės valdomos įmonės tikslų ir parengti praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą.

7 pav.

INVESTICIJOS 2022–2024 M.

UAB „Genetiniai ištekliai“ dalyvauja Europos inovacijų partnerystės veiklos grupių steigime, kurios tikslas panaudojus Bendrovės materialinę bazę t. y. esamus pastatus, avis, įrangą ir bendradarbiaujant su Gyvulininkystės instituto bei Veterinarijos akademijos atstovais atlikti mokslo tiriamuosius bandymus avių šėrimo ir veisimo klausimais. Šiuo projektu įsigijo technologinius įrenginius avių ferma, kompiuterinę techniką. Siekdami padidinti augalininkystės produkcijos pajamas, Bendrovė numatė 2022 – 2024 metų laikotarpyje įsigyti ariamos žemės, kurią nuomojo iš privataus asmens. 2022 -2023 m. Bendrovė numatė atnaujinti pašarų ruošimo techniką, nes turima technika avininkystės padalinyje yra 100 procentų nusidėvėjusi. 2024 metais numatoma atlikti galvijų ir avių tvartų rekonstrukciją, kas leis užtikrinti auginamų ūkinių gyvūnų laikymo sąlygų gerovę bei sumažins ligų tikimybę. 2022 metais numatyta įsigyti šienapjovę 3 metrų pločio pašarų gamybai ir teleskopinį krautuvą pašarams paduoti į pašarų dalintuvą, minėtų investicijų atsiperkamumas paskaičiuotas 7.2 lentelėje. Siekiant pagerinti veršelių laikymo sąlygas, prisilaikant gyvūnų gerovės reikalavimų bus įrengtos veršelių laikymo patalpos. Investicijos pateikiamos 7.1 lentelėje.

7.1 lentelė

2022 -2024 m. numatomos investicijos

Priemonės pavadinimas	Finansavimas (tūkst. Eur)	Finansavimo šaltiniai
2022 m.		
Žemės ūkio naudmenos 6 ha	20,00	Nuosavos lėšos
Šienapjovė 3 m. pločio	12,00	Nuosavos lėšos
Veršelių laikymo vietos įrengimas	25,00	Nuosavos lėšos
Naudotas teleskopinis krautuvas	30,00	Skolintos lėšos

2023 m.		
Pašarų ruošimo technika	100,00	Skolintos lėšos/ ES lėšos
Žemės ūkio naudmenos 5 ha	15,00	Nuosavos lėšos
2024 m.		
Galvijų ir avių tvartų rekonstrukcija	150,00	Skolintos lėšos
Žemės ūkio naudmenos 5 ha	15,00	Nuosavos lėšos

Bendrovė nuolat tobulina savo veiklą, atnaujina ir investuoja į naujas gamybos priemones, kurios prisideda prie gamybos proceso spartinimo ir kokybės, suteikiant galimybę ūkininkams įsigyti geriausias veislines avis, gauti konsultacijas ir mokymus, užauginti aukštos kokybės javirus bei veislines telyčias.

7.2 lentelė

Investicijų atsiperkamumas

Pinigų srautai		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027
Investicija I	Šienapjovė 3 m	-12000,00						
Pajamos	(pašarų gamybos našumas Eur)		3591,00	3591,00	3591,00	3591,00		
Išlaidos	(degalai, darbo užmokestis, amortizacija)		-222,00	-192,00	-162,00	-132,00		
Rezultatas		-12000,00	-8631,00	-5232,00	-1803,00	1656,00		
Investicija II	Teleskopinis krautuvas		-30000,00					
Pajamos	(pakrautų rulonų galvijų šėrimui pajamos Eur)			12570,00	12570,00	12570,00	12570,00	12570,00
Išlaidos	(darbo užmokestis, degalai, amortizacija,)			-6536,00	-6436,00	-6336,00	-6236,00	-6136,00
Rezultatas			-30000,00	-23966,00	-17832,00	-11594,00	-5260,00	1174,00

STRATEGIJOS VERTINIMAS, TOBULINIMAS IR PALAIKYMAS

Bendrovė vadovaudamasi Skaidrumo gairėmis bei atsižvelgdama į įstatuose numatytus įmonės veiklos tikslus, nustato įmonės strategiją, trumpalaikius ir ilgalaikius tikslus, uždavinius (priemones) ir vertinimo kriterijus jiems pasiekti. Bendrovės strategija skirta užtikrinti efektyvų šios įmonės valdymą ir tarnauja kaip vadybos bei komunikacijos priemonė tarp Vyriausybės, savininko teises įgyvendinančios institucijos, Bendrovės valdybos ir vadovo.

Strategijos įgyvendinimas pradedamas patvirtinus Bendrovės strateginį veiklos planą, kuris detalizuojamas į trejų arba vienerių metų veiksmų planus. Rengiant strateginį veiklos planą remiamasi Ūkio ministerijos parengtomis Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairėmis (toliau – Gairės). Už strategijos kūrimą ir pristatymą valdybai atsakingas Bendrovės direktorius, o už proceso inicijavimą ir eigos

kontrolę – Bendrovės valdyba. Valdybos nariai, turėdami atitinkamus įgaliojimus ir kompetenciją, nešališkai vykdo strateginio valdymo ir stebėsenos funkciją.

Strateginiai veiklos planai peržiūrimi kiekvienais metais, koreguojami. Tobulinimo tikslas – nuolat reaguoti į strategiškai svarbią informaciją, neleisti Bendrovei nukrypti nuo savo siekiamų tikslų ir užtikrinti, kad šie planai būtų įgyvendinami kokybiškai. Strateginio veiklos plano kokybė ir užsibrėžtų tikslų įgyvendinimas, priklauso nuo Bendrovės administracijos darbuotojų ir Valdybos narių kompetencijos, profesionalumo, konstruktyvaus bendradarbiavimo. Strateginį veiklos planą svarsto ir tvirtina kolegialus valdymo organas – Valdyba.

Bendrovė turi efektyvinti veiklą, optimaliai paskirstyti turimus išteklius valdant rizikas, sparčiau priimant sprendimus, gerinti teikiamų paslaugų kokybę, užtikrinti kokybišką procesų valdymą ir mažinti veiklos sąnaudas. Pasirinkimas vykdyti investicijas turi būti pagrįstas ir atliekamas įvertinus susijusias rizikas.

Valdymo koordinavimo centras vertina strateginio veiklos plano projektą ir teikia rekomendacijas dėl jų tobulinimo. Centras kasmet apibendrina ilgalaikius ir trumpalaikius VVĮ tikslus ir pasiektus konkrečius rodiklius ir informaciją pateikia Vyriausybei.

Sėkmingam strategijos įgyvendinimui būtina nuolatinė jos peržiūra, atitikimo pasikeitusioms aplinkybėms įvertinimas ir reikiamų pakeitimų atlikimas. Valdyba kas ketvirtį analizuoja strategijos įgyvendinimo ataskaitas. Peržiūrint strategiją, gali būti pastebėtos papildomos galimybės realizuoti Bendrovės potencialą siekiant geresnių rezultatų. Svarbus nuolatinis aplinkos stebėjimas bei jos įtaka vykdomos Bendrovės strategijos vertinimui. Nustačius palankias galimybes plėtrai, galima tobulinti strategiją ir priimti sprendimus dėl naujų veiklos kryptių ar rinkoje susiformavusios paklausos patenkinimo naujomis paslaugomis. Laiku nustatytos aplinkoje susidariusios grėsmės suteikia galimybę su mažais nuostoliais (ar visai be jų) priimti sprendimus dėl tolimesnės veiklos ir išvengti didelių sunkumų ateityje.

Direktorius

Audrius Zalatoris